

Reiserapport – Nigeria-prosjektet

Reise til Nigeria i juni 2014

Reisen gjennomført av Dag Eivind Opstad og Øyvind Edman Mikalsen

FHF-prosjekt: 900890

Innholdsoversikt

1.	Bakgrunn.....	1
2.	Afrika – en verdensdel i sterk vekst.....	1
3.	Nigeria.....	3
4.	Sjømat i Nigeria	7
5.	Selvforsyning av sjømat og importbehov	8
6.	Nigerias import av sjømat.....	10
7.	Norsk sjømateksport til Nigeria	14
8.	Markedsadgang - importkvoter	16
9.	Markedsadgang – handelsavtaler og tollsatser.....	17
10.	Norge i Nigeria.....	21
11.	Personer og institusjoner som ble besøkt	21
12.	Oppsummering landet Nigeria	28
13.	Vedlegg - oversikt	31

Tabelloversikt

Tabell 1	Prognose for fiskeforbruket i Nigeria	9
Tabell 2	Nigerias viktigste handelspartnere	10
Tabell 3	Eksport av fisk til Nigeria	11
Tabell 4	Eksport av fisk til Nigeria, fiskeslag (mengde tonn, verdi 1000 USD)	12
Tabell 5	Norsk eksport av fisk til Nigeria (tonn)	15
Tabell 6	Norsk eksport til Nigeria (verdi USD).....	15

Figuroversikt

Figur 1	Størrelse av Afrika sammenlignet med andre land.....	2
Figur 2	Endring i nasjonalprodukt på landnivå.....	3
Figur 3	Befolkning i afrikanske land.....	4
Figur 4	Befolkningsvekst i Nigeria siden 1960.....	6
Figur 5	Oversikt over landene i ECOWAS	18

1. Bakgrunn

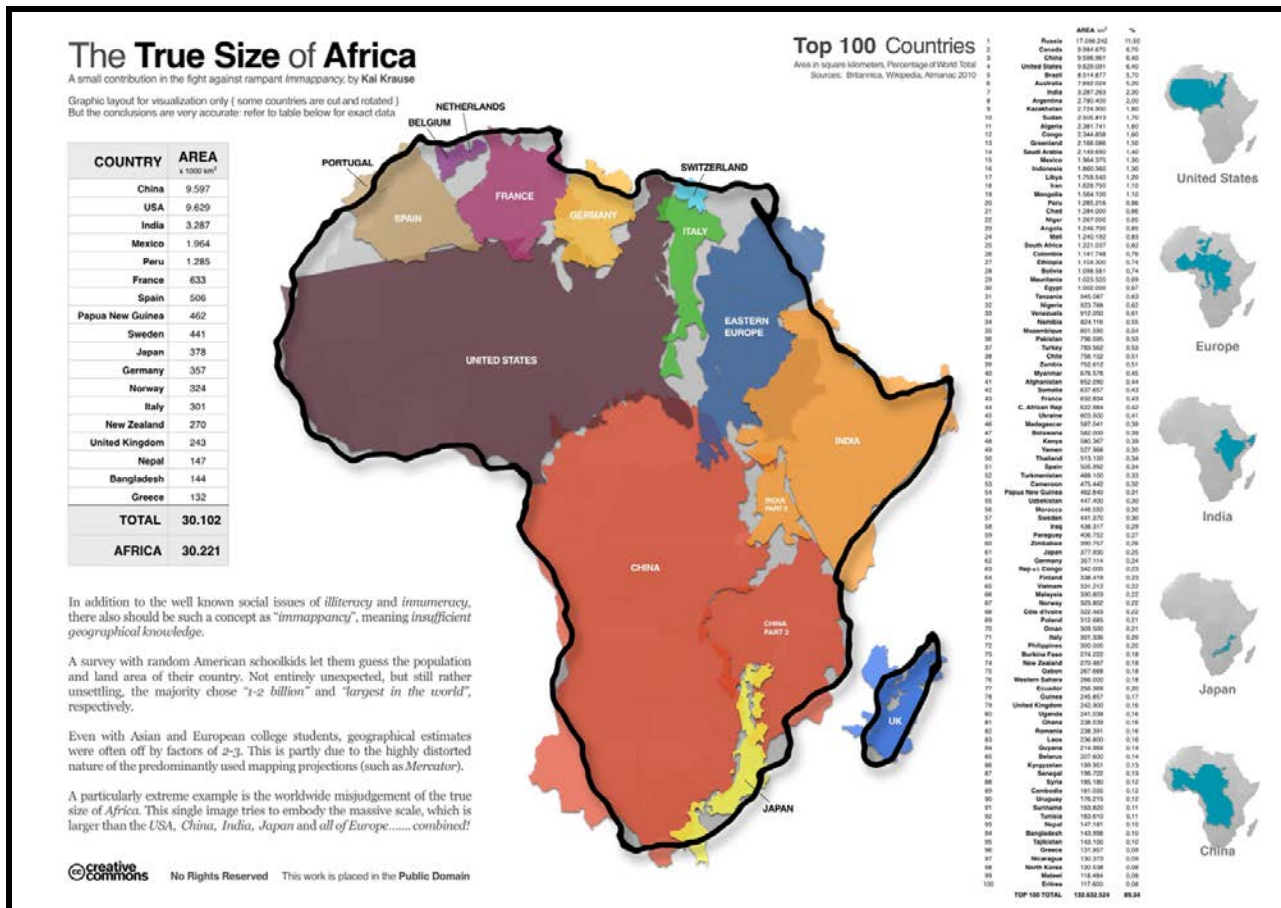
Afrika er en verdensdel i sterk vekst. For norsk sjømatnæring representerer de afrikanske markedene et stort potensiale for framtidig eksport. Samtidig er enkelte marked i regionen svært utfordrende med hensyn til markedsadgang, kunnskapsinnhenting og stabil utvikling i handelsrelasjoner. Denne rapporten er en del av et større prosjekt om Nigeria igangsatt av Fiskeri- og Havbruksnæringas Forskningsfond i samarbeid med Norges sjømatråd, Norges Råfisklag, Norges Sildesalgslag og Nordea Bank.

Universitetet i Tromsø har ansvaret for prosjektet «Nigeria – Endringer i markedsforhold og produksjon av sjømat».

Universitetet har engasjert Capia til å bistå seg i arbeidet. I første omgang til å gjennomføre en reise til Nigeria i juni 2014, og deretter til å følge opp kontakter i Nigeria og formidle informasjon til næringa.

2. Afrika – en verdensdel i sterk vekst

Geografisk er Afrika en gigant. USA, Kina og India får alle god plass ved siden av hverandre hvis de var plassert på det afrikanske kontinentet. Afrika er 92 ganger større enn Norge, med om lag 1,1 milliarder innbyggere i 54 land (Kilde: FN), hvorav 1 milliard sør for Sahara. Regionene sør for Sahara som omfatter Vest-Afrika, Sentral-Afrika og Øst Afrika.

Figur 1 Størrelse av Afrika sammenlignet med andre land

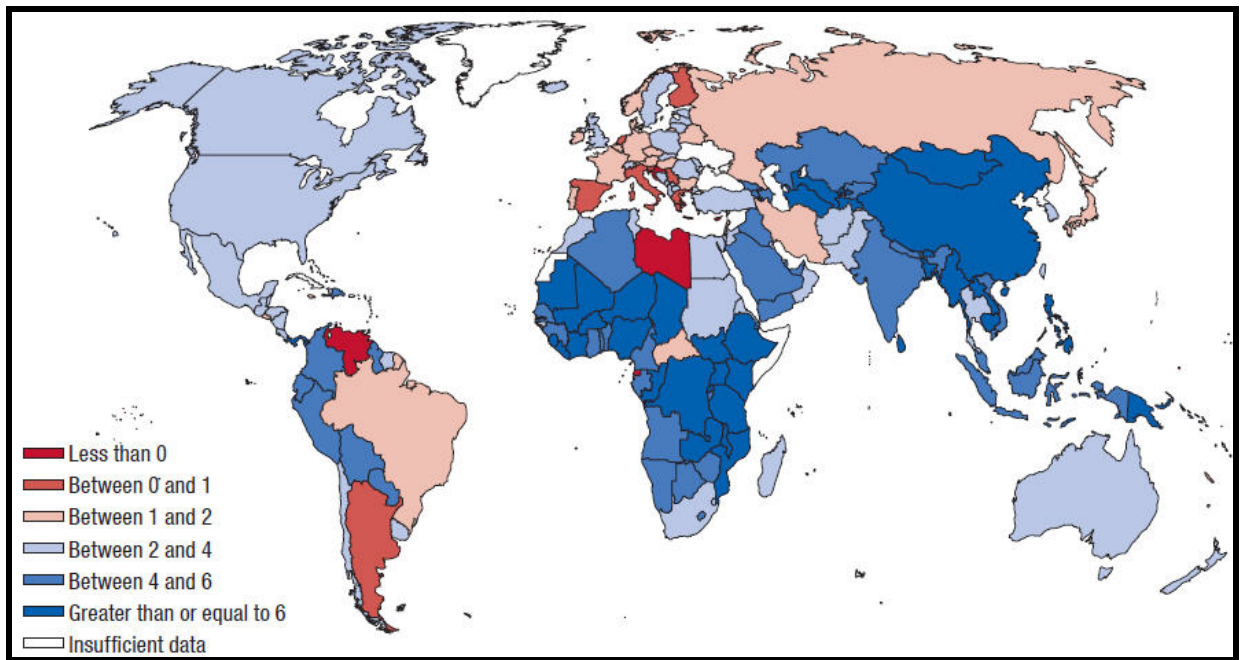
Fødselsratene i Sub-Sahara er blant de aller høyeste i verden. Denne delen av Afrika vil ha en vekst som tilsier at 75 % av verdens befolkningsvekst fram mot århundreskiftet vil komme i dette området. (kilde: FNs befolkningsprognoser).

«Befolkningsveksten blir størst i Afrika, der det i dag lever 1,1 milliarder mennesker. I 2100 vil folketallet ha steget til 4,2 milliarder, spår FNs befolkningsfond (UNFPA).» se.

<http://www.aftenposten.no/nyheter/uriks/Afrikas-befolkning-vil-bli-nesten-firedoblet-7237768.html>

Samtidig med en rask befolkningsvekst består området av land som er blant de minst utviklede land i verden.

Regionen har en sterk økonomisk vekst, også sammenlignet med utviklingen globalt. I 2013 var 7 av de 10 sterkest voksende økonomier i Afrika. Denne utviklingen forventes å fortsette.

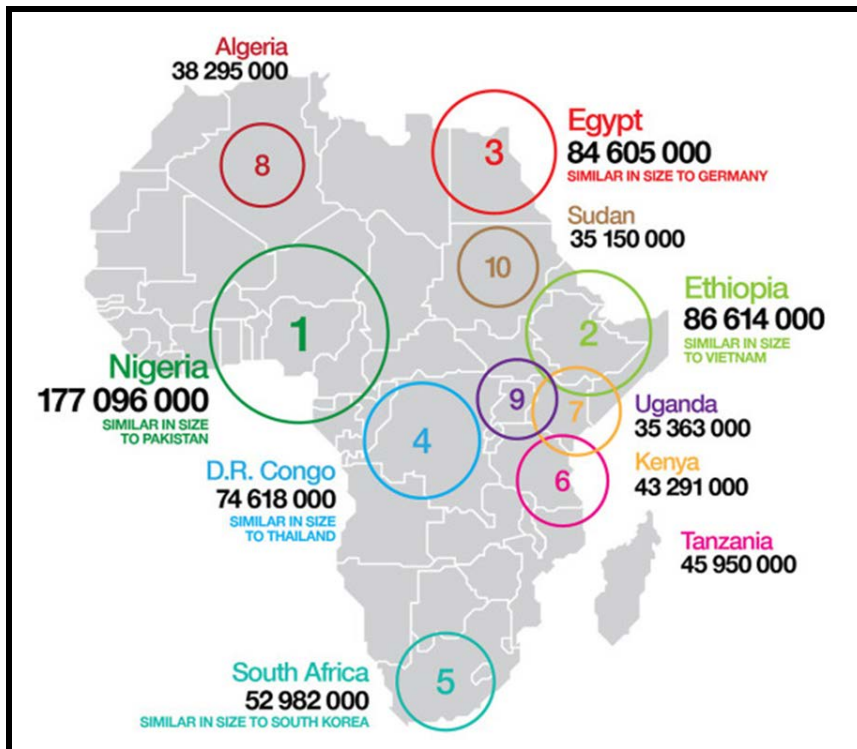
Figur 2 Endring i nasjonalprodukt på landnivå

Brutto nasjonalprodukt per innbygger har økt fra om lag 1300 USD i 1985 til 3000 USD i 2010. Utviklingen forventes å fortsette i samme spor slik at vi i 2020 forventer en BNP på 4500 USD i regionen. Imidlertid fordeles økningen i BNP svært skjevt i befolkningen slik at andelen innbyggere over den globale fattigdomsgrensen ikke reduseres i takt med BNP-utviklingen.

Samtidig som vi har sett en positiv utvikling i økonomien, har etterspørselen etter norsk sjømat økt. Det er grunn til å anta at etterspørselen etter sjømat vil øke i takt med den økonomiske utviklingen, slik at dette vil føre til ytterligere vekst i eksport av norsk sjømat i regionen.

3. Nigeria

Den viktigste staten i regionen er Nigeria. Landet er det mest folkerike landet i verdensdelen (verden 8. mest folkerike land), med 170-180 millioner innbyggere. 1 av 6 afrikanere er en nigerianer, og folketallet øker med omlag Norge sin befolkning, - hvert år. Landets areal er 923.768 kvadratkilometer, omtrent dobbelt så stort som Sverige.

Figur 3 Befolkning i afrikanske land

Nigeria var britisk koloni til 1960. Etter selvstendigheten har landet vært preget av interne konflikter som går langs etniske, religiøse og geografiske skillelinjer. Den mest blodige situasjonen har vært krigen i Biafra. De senere år har terroristorganisasjonen Boko Haram i nord-øst skapt mye uro, og regjerings mangel på handlekraft overfor Boko Haram har hatt stor betydning for utfallet ved presidentvalget.

Nigeria har over 250 etniske grupper. Om lag halvparten er kristne, mens den andre halvparten er muslimer. Befolkningen i sør er stort sett kristne, mens befolkningen i nord er muslimer. Den midterste delen av landet har en blandet religiøs sammensetning.

Landet har vært preget av skiftene styresett frem til 1999. Fra 1999 har landet vært et demokrati med politiske skillelinjer langs religiøse akser. Goodluck Jonathan har vært president, men han tapte overraskende valget i mars 2015. Demokratiet kommet for å bli er en entydig konklusjon fra alle analytikere.

Føderasjon bestående av 36 delstater og hovedstaden Abuja. Det økonomiske tyngdepunktet er i sør.

Den økonomiske stormakten i Afrika har vært Sør-Afrika. I 2014 gikk Nigeria forbi Sør-Afrika som den største økonomien på dette kontinentet (Kilde: African Development Bank Group) <http://www.afdb.org/en/countries/west-africa/nigeria/nigeria-economic-outlook/>

Den årlige økningen i BNP på 6-7 %. Men enorm vekst i befolkningen – ca. 3 % årlig - «spiser opp» 50 % av økningen i BNP målt på individnivå. Det første tiåret av 2000-tallet viste en BNP-vekst i Nigeria på 50 %, og alle prognosene tilsier fortsatt vekst.

Nigeria er bygget opp på en oljedreven økonomi, og var verdens 6. største oljeeksportør i 2012. Til sammenligning er Norges oljeeksport 64 % av Nigerias eksport. Nigeria er det niende størst landet målt i oljereserver. Det er 7 ganger større enn Norge. 80 % av skatteinntektene til de føderale myndigheter kommer fra olje.

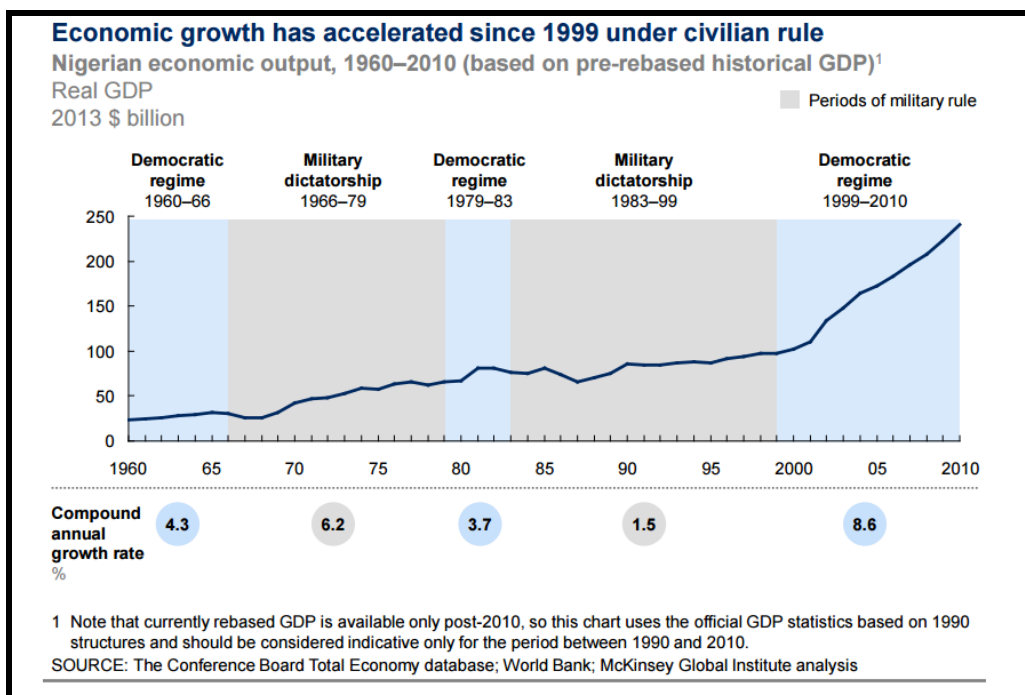
Skatteinnkrevningen har store mangler, og dette gjør statsøkonomien ekstra avhengig av oljeinntektene.

Den oljeavhengige økonomien har fått store konsekvenser for landbruket. På 1960-tallet var Nigeria et lovende landbruksland, men investeringene i oljesektoren fjernet investeringer fra landbrukssektoren. I dag sysselsetter landbruket 70 % av befolkningen, og utgjør om lag 24 % av BNP. Bankenes utlån til landbrukssektoren var 1 % i 2010, og hadde økt til 4 % i 2013. Som en konsekvens av forsømmelsen av landbruket er Nigeria i dag en netto importør av mat.

Innsatsen innenfor fiskeri er gått sterkt tilbake, mens oppdrettsnæringen er et viktig satsingsområde i Nigeria.

I dag sliter landet med stor arbeidsledighet, der blant annet 50 % av ungdom er arbeidsledig,

Selv om olje er det dominerende økonomiske området, er matvaresektoren svært viktig politisk siden 70 % av befolkningen er sysselsatt innen dette området. I tillegg til stor sysselsettingsdel vil enhver endring i matvarepriser ramme befolkningen hardt.

Figur 4 Befolkningsvekst i Nigeria siden 1960

Men til tross for sterk økonomisk vekst – Nigeria er også en nasjon med store og alvorlige mangler.

Prognoser fra Verdensbanken, OECD, IMF osv. tilsier fortsatt vekst og demokratisk utvikling. Men andelen absolutt fattige; de som lever for under 1,25 dollar pr dag, har økt fra 55 % i 2000 til 60 % i 2012, og 92% lever under en fattigdomsgrense på 2 USD per dag. Forventet levealder er 46,5 år, og dødeligheten blant barn under 5 år er 20 %.

Nigeria er tynget av høy korrupsjon. På FNs korrupsjonsindeks er Nigeria nummer 147 av 179 nasjoner, og på HDI-indeksen nummer 153 av 187 land.

Transport, vei og jernbanenett er lite utviklet. Kun hovedveiene holder en noenlunde akseptabel standard.

Energiforsyningen har vært og er fortsatt svært ustabil. Det ble gjennomført en privatisering i 2013, men konsekvensene er ennå uklare. Den ustabile strømforsyningen krever en utstrakt bruk av aggregater. Spesielt for matvaresektoren har dette skapt store problemer. Frysekapasitet er sentralisert til få store aktører, og dette har igjen medført tilnærmet monopolisering på import av enkelte frosne matvarer. For sjømat gjelder det spesielt pelagiske produkter og enkelte produkter av hvitfisk.

For å bedre perspektivet for utvikling i Nigeria har myndighetene satt i gang flere tiltak. *'The Transformation Agenda'* er en nasjonal plan for perioden 2011 – 2015. Målet er:

- Økt selvforsyning av mat

- Bygge bedre infrastruktur (transport, energi)
- Mindre avhengighet av olje
- Etablere et bredere skattegrunnlag

For matvaresektoren er det i perioden innført importkvoter, og myndighetene satser på å bygge opp en bærekraftig akvakultur basert på lokale og importerte arter. De øvrige punktene har vist seg vanskelige å gjennomføre.

Status pr februar 2015

Med fallende oljepriser settes Nigeria sin økonomi under press.

Selv ved skifte av president kan en ikke forvente vesentlige endringer i planer når det gjelder arbeidet med å gjøre landet mer selvforsynt av mat. Dagens regime har sterk støtte for de endringer som er gjort. Men virkemidlene for å nå målet kan bli endret.

Tilgang på ytterligere informasjon:

McKinsey Global Institute utga i juli 2014 rapporten;
“Nigeria`s renewal: Delivering inclusive growth in Africa`s largest economy”, se:
http://www.mckinsey.com/insights/africa/nigerias_renewal_delivering_inclusive_growth

Rapporten anbefales for den som ønsker å bygge seg en dypere forståelse av Nigerias historie, nåtid og sannsynlige utviklingstrekk.

4. Sjømat i Nigeria

Nigerianerne har sterke preferanser mot sjømat, jf. rapporten «Det nigerianske markedet for norsk sild (2009), utarbeidet av MDS for Sjømatrådet;

«I følge en forbrukerundersøkelse gjennomført av RMS (Research & Marketing Service Ltd – Nigeria, vår utheving) i 2004, svarte 58 % av befolkningen at

de spiste fisk til nesten alle måltider. Fisk oppfattes som den sunneste kilden til protein. Dette ble bekreftet gjennom de samtalene denne markedsrapporten baserer seg på».

Men det finnes svært lite av nyere dokumentasjon i form av forskningsrapporter eller markedsundersøkelser som beskriver fiskekonsumet i Nigeria. Det eneste vi har funnet av nyere dato er noen vitenskapelige artikler produsert av forskere ved universitetet i Ibadan som vi anser de å ha svært liten relevans for dette prosjektet.

Samme dag som vi møtte Fiskeridirektøren 5. juni 2014, var det et stort oppslag om norsk tørrfisk i en av de største avisene The Guardian. «Stockfish, others blamed for falling sperm rates», se vedlegg 2. Ved søk på internett finner vi lignende oppslag mot islandsk tørrfisk. Det ble påstått at (norsk) tørrfisk er «tømt» for næringsrikt fett. Det ble også rettet spørsmål fra myndighetshold ved norsk tørrfisk som ble smuglet inn via containere blandet med bl.a. elektronikk og biler.

De holdninger som er kommunisert i artikkelen møtte vi flere ganger hos opplyste byråkrater i Abuja. Det virket som at artikkelen ble oppfattet som troverdig, og ved to anledninger møtte vi folk som sa at de ikke spiste norsk tørrfisk med henvisning til artikkelen. Men vi møtte også andre, særlig folk fra Igboi-folket (hovedsakelig i sørøst), som har tørrfisk som en meget viktig del av sin mattradisjon. Tørrfisken (samt rygg/hoder) blir mye brukt til å lage kraft, bl.a. til supper; Nigeria er en suppe-nasjon.

De eneste negative reaksjonene vi møtte fra næringsaktører mot norske leverandører, var at 20-kg esker fra Norge bare inneholder 20 kg fisk, i motsetning til esker fra noen andre leverandører.

Nordmennene blir husket for sin innsats under krigen i Biafra. Tidligere fisker og notbas fra Sunnmøre, Elias Berge, generalsekretær i Kikens nødhjelp, ledet an nødhjelpen fra Norge, med god støtte bl.a. fra Erik Bye. Omlag 65.000 tonn, hovedsakelig tørr/klippfisk, ble sendt inn som nødhjelp til utbryterrepublikken Biafra og reddet 100-tusener.

5. Selvforsyning av sjømat og importbehov

I artikkelen «Review of Aquaculture Production and Management in Nigeria» publisert mai 2014, gis det følgende oversikt over forventet etterspørsel etter sjømat, egenproduksjon og underdekning, dvs. importbehov.

Tabell 1 Prognose for fiskeforbruket i Nigeria

American Journal of Experimental Agriculture, 4(10): 1137-1151, 2014

Table 1. Projected Human Population, Fish Demand and Supply in Nigeria (2000–2015)

Year	Projected Population (Million)	Projected Fish Demand (Tonnes)	Projected Domestic Fish Supply (Tonnes)	Deficit (Tonnes)
2000	114.4	1,430.00	467.098	962.902
2001	117.6	1,470.00	480.163	984.836
2002	121.0	1,412.50	507.928	1,004.572
2003	124.4	1,555.00	522.627	1,063.082
2004	128.0	1,600.00	536.917	1,063.072
2005	131.5	1,643.75	552.433	1,091.317
2006	135.3	1,691.25	567.948	1,23.301
2007	139.1	1,732.75	583.872	1,154.873
2008	143.0	1,782.30	600.612	1,186.887
2009	147.1	1,838.75	617.353	1,221.397
2010	151.2	1,810.00	634.500	1,255.440
2011	155.5	1,943.75	652.606	1,291.143
2012	160.0	2,000.00	689.958	1,328.508
2013	164.0	2,113.75	709.683	1,365.042
2014	169.1	2,175.00	730.248	1,404.067
2015	174.0	2,055.00	671.492	1,444.752

Source: (FDF, 2008) (Tonnes × 1000)

Forfatterne er forskere ved tre universitetet i Nigeria. De konkluderer med at Nigeria har gode forutsetninger til å redusere sin importavhengighet gjennom oppdrett. Den største flaskehalsen for å lykkes er «*lack of management skills, support and the scarcity of the fingerlings*».

Rapporten reflekterer det syn som vi også møtte i næringslivet:

- Det årlige importbehovet er 1 – 1,5 mill tonn.
- Landet har ingen mulighet til å bli selvforsynt, selv ved en storstilt satsing på oppdrett.
- De aller fleste vi intervjuet ser det legitime behovet Nigeria har for å øke selvforsyningen
- Import av oppdrettsfisk forbys fordi bl.a. Kina, utkonkurrerer deres egen oppdrettsfisk.
- Vanskelig å si hvor omfattende og effektive importrestriksjonene vil bli på sikt
- Mye av importen er svært billig og høy-verdi protein og fettkilder
- Myndighetene kan risikere at prisene går mye opp ved importrestriksjoner.

- Betydelig omfang av smugling fra nabolandene i vest - alt kan kjøpes/smugles. Derfor finnes det ingen gode oversikter over hvor mye som faktisk kommer inn til landet.
- Bankfolk vi snakka med mente at uregistrert handel med nabolandene utgjør over 10% av all handel
- Etter møte med Fiskeridirektøren i juni, er vi rimelig sikre på at de ikke har som intensjon å stanse eller begrense importen av hvitfisk, men ytterligere svekkelse av økonomien kan tvinge frem nye handelsrestriksjoner. Det er ikke sannsynlig, men det har skjedd før.
- Den sterke befolkningsøkningen, og forventet økning av kjøpekraft hos bredere lag av befolkningen, vil øke importbehovet.

6. Nigerias import av sjømat

Nigeria er en stor aktør i den globale handelen. Det viktigste eksportproduktet er olje, mens importproduktene i hovedsak er maskiner. Sjømatimporten står for en svært liten del av den nigerianske importverdien (1-3%)

De viktigste handelspartnerne med hensyn til import er vist i følgende tabell.

Tabell 2 Nigerias viktigste handelspartnere

Kina	14,5%
USA	8,6%
Tyskland	7,0%
Belgia	5,8%
Frankrike	4,8%
UK	4,4%
India	3,3%

Av Tabell 2 ser vi at handel med naboland er liten. Dette er til en viss grad riktig, men skyldes også manglende registreringer i offisiell statistikk. Som vi ser av tabellen, er Kina

Nigerias viktigste handelspartner. Kina satser sterkt på det afrikanske kontinent, og også for eksport av sjømat er Kina blitt en stadig større aktør.

Tabell 3 viser utviklingen i importen av sjømat til Nigeria (se også vedlegg).

Nigerianerne har tradisjon for å spise små pelagiske arter, og fangstmønsteret tidligere var dominert av arter som forskjellige typer sardinella, hestemakrell og andre lignende arter. Etter hvert som området utenfor Nigeria ble mer utfisket, økte importen av denne type sjømatprodukter. Samtidig som landet har tradisjoner med konsum disse artene, har prisen på pelagiske produkter vært lav, noe som har gjort disse artene konkurransedyktige i det nigerianske markedet. Samtidig har krav til frysekapasitet vært en stor utfordring slik at importen av pelagisk fisk har vært konsentrert om få store selskaper. (se rapporter laget av Oli Samro for prosjektet).

Som vi ser av tabellen økte importen av makrell og sild dramatisk i 2014. Dette skyldes at for Norge og EU forsvant Russland som marked i andre halvår 2014. Sjømat fra disse produsentene måtte finne nye marked. Samtidig konsumerte Russland en større del av egne fangster, slik at handelen fra Russland via Kina ble redusert.

Som det framgår av tabellen er også laks blitt et produkt som eksporteres til Nigeria, og man forventer at denne importen vil øke sterkt.

Tabell 3 Eksport av fisk til Nigeria

		Mengde i tonn		Verdi 1000 USD	
		2013	2014	2013	2014
	makrell	43 057	117 972	68 651	189 118
	sild	73 231	115 420	74 602	95 116
	kolmule	64 037	38 609	38 453	25 157
	taggmakrell (hestemakrell)	25 949	18 711	41 511	27 252
	sardin	207	2 661	264	1 829
	annen ferskvannsfisk	962	1 625	3 703	5 819
	hvitting		980		624
	torsk	735	730	2 297	2 863
	brisling	2 007	441	1 460	621
	annen fisk	475	65	1 893	333
	annen tunfisk/pelamide	29	42	246	302
	annen saltvannsfisk	7 652	33	6 894	184
	rødspette	31	26	63	47
	laks	19	19	454	351

Tabellene er basert på statistisk materiale fra Norges sjømatråd For Nigeria foreligger ikke statistisk materiale. De sist oppdaterte tall er statistikk og estimer fra 2009. Det foreliggende datamaterialet baserer seg dermed på eksportstatistikk. Denne eksportstatistikken er ikke fullstendige, da alle eksportland ikke er med. De land som inngår i tabellene er land som har betydning for den norske handelen med sjømat – enten som marked eller som konkurrenter. Dette innebærer at handelen med naboland ikke inngår i vårt materiale.

Dette materialet viser en import på om lag 650.000 tonn. Dette utgjør under halvparten av det estimerte importbehovet (se Tabell 1) og av importkvotene i 2014. Med dette utgangspunktet kan vi grove anta at vårt materiale dekker om lag 50 % av Nigerias import av sjømat.

De viktigste handelspartnerne for Nigeria med hensyn til sjømat er Chile, Kina, Færøyene, Storbritannia, Irland, Norge og Russland (se vedlegg). I tillegg ble det importert en del sjømat fra nabolandene og andre produsentland (se kommentar over). I tillegg til at statistisk materiale ikke foreligger, anslår nigerianske myndigheter at om lag 10% av handelen inn i landet er uregistrert.

Tabell 4 viser at fra de land vi har statistikk, er det i hovedsak pelagiske produkter som er viktige. Prisen på de fleste av disse produktene er lav, slik at for Nigeria er import av sjømat en god måte å skaffe protein til befolkningen på.

For eksportlandene fungerer Nigeria som et avlastningsmarked. Dermed benyttes selskap som kjenner markedet og har de nødvendige kontakter som skal til for å få produktene inn i landet.

Tabell 4 Eksport av fisk til Nigeria, fiskeslag (mengde tonn, verdi 1000 USD)

		Mengde i tonn		Verdi 1000 USD	
		2013	2014	2013	2014
	hake (lysing)	138		109	
	hoki	138		107	
	ørret	27		27	
	makrell	35		32	
	taggmakrell (hestemakrell)	63 139	66 798	73 891	79 047
Subtotal: Chile		63 476	66 798	74 165	79 047
CN	annen fisk	851	2 755	1 788	6 528
	annen ferskvannsfisk	0		1	
	malle (catfish)	173		284	
	tilapia	3 713	2 013	8 954	5 445
	annen flyndrefisk		2		5
	pollack (lyr)	3 538	3 159	2 440	1 652
	torsk	72	1	116	7
	annen pelagisk uten tunfisk		168		486
	butterfish	1 072	530	3 493	1 331
makrell	5 983	6 220	11 089	11 842	

	sild	81 348	41 212	49 548	21 223
Subtotal: China		96 750	56 060	77 711	48 520
FO	annen fisk	84	118	317	530
	annen haifisk		20		70
	annen hvitfisk	2 562	2 087	10 494	8 405
	sei	43	187	186	807
	torsk	1 160	1 059	4 809	4 382
	uer		54		85
	laks	43	4	250	23
	annen pelagisk uten tunfisk		602		748
	kolmule	572	3 226	291	2 004
	makrell	42 500	45 503	59 892	55 408
	sild	3 707	1 605	2 489	773
vassild	1 462		1 749		
Subtotal: Faroe Islands		52 134	54 463	80 476	73 236
GB	annen fisk	472	44	1 810	147
	annen ferskvannsfisk	955	1 624	3 684	5 795
	karpe	0	0	11	14
	annen saltvannsfisk	0		10	
	rødspette	1		2	
	hvitting		980		624
	torsk	586	725	1 957	2 818
	annen laksefisk		1		15
	laks	2		30	
	annen pelagisk uten tunfisk		6		40
	ansjos	0	1	5	9
	brisling		441		617
	kolmule	11 852	1 943	5 893	1 227
	makrell	8 263	26 187	11 419	38 582
	sardin	3	0	21	2
	sild	9 617	14 271	6 945	13 099
	annen tunfisk/pelamide	22	52	115	273
østers	0		2		
hummer	1		8		
Subtotal: GB		31 773	46 275	31 911	63 262
IE	annen saltvannsfisk	7		15	
	kolmule	24 159	15 760	13 293	8 957
	makrell	8 963	26 068	14 549	44 717
	sild	4 092	6 391	3 081	4 781
	taggmakrell (hestemakrell)	14 722	8 121	22 175	12 007
Subtotal: IE		51 943	56 340	53 113	70 463
IS	annen fisk	4 853	5 727	16 455	20 689
	andre torskefisker	144		124	
	annen hvitfisk	1 221	1 147	6 116	5 990
	brosme	182	235	1 873	2 472
	hyse	1 822	1 697	7 604	7 327
	lange	67	49	586	466
	sei	1 739	1 597	7 460	7 051
	torsk	11 640	12 541	53 540	62 421
	kolmule	242	387	1 659	2 781
	makrell	2 850	15 131	3 422	18 483
	vassild	189		233	

Subtotal: IS		24 950	38 511	99 071	127 680
NO	annen fisk	6 484	9 896	25 913	37 118
	annen ferskvannsfisk		1		14
	brosme	381	335	3 823	3 496
	hyse	356	418	3 361	3 644
	lange		12		156
	sei	741	746	6 376	6 206
	torsk	1 093	2 179	12 802	26 166
	laks	5	6	78	89
	makrell	3 767	52 276	5 198	66 612
	sild	2 902	822	2 617	510
	taggmakrell (hestemakrell)	162		203	
	vassild	2 162		2 217	
andre krepsdyr		75		267	
Subtotal: NO		18 053	66 765	62 588	144 279
RU	annen fisk	400	426	1 285	1 540
	annen saltvannsfisk	1 639	11	1 072	14
	hake (lysing)		27		33
	seabream		8		11
	havbrasme		1		2
	kolmule	17 920	14 892	7 252	8 710
	makrell	15 771	5 020	18 330	6 201
	sardin	2 236	2 081	1 716	739
	sild	11 818	27 344	9 187	19 760
	taggmakrell (hestemakrell)	10 084	5 775	11 831	8 631
	annen tunfisk/pelamide	1		1	
Subtotal: Russland		59 872	55 585	50 675	45 40

7. Norsk sjømateksport til Nigeria

Verdien av norsk sjømateksport til Nigeria økte fra 62 mill USD til 144 mill USD fra 2013 til 2014 (se Tabell 5). Denne eksporten av sjømat til Nigeria består hovedsakelig av 4 produkter – hoder og avskjær av tørrfisk, tørrfisk, makrell og sild.

For makrell og sild har Nigeria vært et avlastningsmarked, slik at volum og verdi har variert sterkt, avhengig av kvotesituasjonen og den markedssituasjonen i hovedmarkedene. For makrell ser vi at volumet økte med 50.000 tonn fra 2013 til 2014, mens eksporten av sild nesten er helt borte (se tabell 6).

For tørrfisk var Nigeria i 2014 vårt viktigste marked. Norske aktører valgte å henge store mengder da kvotesituasjonen var svært god. Samtidig økte produksjonen av hoder og avskjær, noe som førte til at vi fikk en sterk vekst i eksporten. Av flere årsaker eskalerte importen av tørrede produkter utover høsten 2014, og ved inngangen til 2015 var de norske lagrene nesten tomme.

Handelen med tørrfisk til Nigeria har lange tradisjoner, og er viktig for den norske torskefisknæringen. Samtidig som eksporten fra Norge har vokst, har også konkurransen innenfor dette segmentet blitt hardere. Spesielt Island arbeider aktivt med salg av tørkede hoder av torsk til det nigerianske markedet (se vedlegg). På grunn av blant annet forskjeller i måter i kutt av hoder oppnår islandske aktører en vesentlig høyere pris enn de norske.

Tabell 5 Norsk eksport av fisk til Nigeria (tonn)

	Mengde i tonn	
	2013	2014
makrell	3 767	52 276
annen fisk	6 484	9 896
torsk	1 093	2 179
sild	2 902	822
sei	741	746
hyse	356	418
brosme	381	335
andre krepsdyr		75
lange		12
laks	5	6
annen ferskvannsfisk		1
andre torskefisker		
kolmule		
taggmakrell (hestemakrell)	162	
vassild	2 162	
Total	18 053	66 765

Tabell 6 Norsk eksport til Nigeria (verdi USD)

	Verdi 1000 USD	
	2013	2014
makrell	5 198	66 612
annen fisk	25 913	37 118
torsk	12 802	26 166
sild	2 617	510
sei	6 376	6 206
hyse	3 361	3 644
brosme	3 823	3 496
andre krepsdyr		267
lange		156
laks	78	89
annen ferskvannsfisk		14
andre torskefisker		
kolmule		
taggmakrell (hestemakrell)	203	
vassild	2 217	
Total	62 588	144 279

8. Markedsadgang - importkvoter

Nigeria varslet nytt importregime med importkvoter i 2014. Vi møtte fiskeridirektør Foluke Areola i Abuja i juni, hvor vi ba om en redegjørelse om den nye ordningen.

Fiskeridirektøren formidlet følgende:

- Nigeria tar i bruk samme virkemiddel som mange andre land for å beskytte egen næring
- Målsetting med å endre importregimet er:
 - Økt selvforsyning – mindre bruk av valuta til import av mat
 - Hindre omgåelse av dagens regelverk
 - Økt nasjonal sysselsetting gjennom oppdrett
 - Bedre kvaliteten på importerte varer
- Fiskeridirektøren signaliserte at de vil foreta inspeksjoner hos leverandører for å kontrollere importert kvantum og kvalitet på produktene. Kostnader forventes dekket av importør.
- De som deltar i å utvikle landets egen produksjon gjennom oppdrett, vil få økte kvoter
- Det ble lovet nye Guidelines i slutten av juni som beskrev ordningen med importkvoter. Disse guidelines foreligger fortsatt ikke som offentlig dokument, og det er uklart hvordan myndighetene vil gjennomføre importen ved hjelp av importkvoter.

De nye Guidelines er ikke publisert. Men via gode kilder i Abuja har vi fått tilgang til utkast til *Guidelines*, se vedlegg 5. Der fremgår at følgende fiskeslag/produkter vil bli tillatt importert:

- Sild, makrell, hestmakrell
- Sardiner, Sardineller
- Kolmule
- Tørrfisk/tørrfiskhoder

Vi har forstått det slik etter samtaler i Nigeria at tørrfisk ikke inngår i kvoten. Men like fullt er tørrfisk ført opp i *Guidelines* som en pelagisk art som omfattes av importkvoteordningen!

Myndigheten har innført et stramt regime for å hindre import av oppdrettsarter de selv produserer. Vi vet ikke om disse restriksjonene kan ramme norsk laks som kommer inn via Sør-Afrika, men trolig ikke fordi laks ikke konkurrerer direkte med egen fisk.

Kvotene publiseres ikke. I første halvår ble det gitt kvoter på ca. 250.000 tonn. De store aktørene skal ha fått de samme kvotene som tidligere. Totale kvoter for 2014 endte på om lag 1,3 millioner tonn.

For 2015 er kvotenivået ifølge importører fastsatt til om lag 300.000 tonn første halvår.

Det ryktes at 1000 nye aktører søkte om kvoter. Flere fiskehandlere (grossister) i Lagos vi snakket med i november 2014 er svært fornøyde. De har nå 5-6 importører å handle fra. Det er en indikasjon på at markedet fungerer. Prisene har gått ned på innkjøp – og ut til konsument. Forventer omsetning av importkvoter, men det har myndighetene uttalt de vil reagere meget strengt mot.

En forsiktig analyse er at myndighetene gir seg inn på en meget vanskelig balansegang. Restriksjoner gir incentiver for mer lokal produsert fisk, men lokal produsert oppdrettsfisk er dobbelt så dyr som importert. Det kan gi økte priser. Pelagisk er en særdeles viktig billig animalsk proteinkilde. De fleste aktører vi snakket med mente at Nigeria ikke kan greie å bli selvforsynt. Derfor vil de slippe opp og gi flere kvoter, noe de allerede gjorde i 2014.

En sannsynlig konklusjon er at myndighetene forsøker seg frem. Derfor er de ikke åpne om størrelsen på kvoter. Mest trolig vil vi se en import i 2014 på linje med 2013 når den endelige oversikten foreligger.

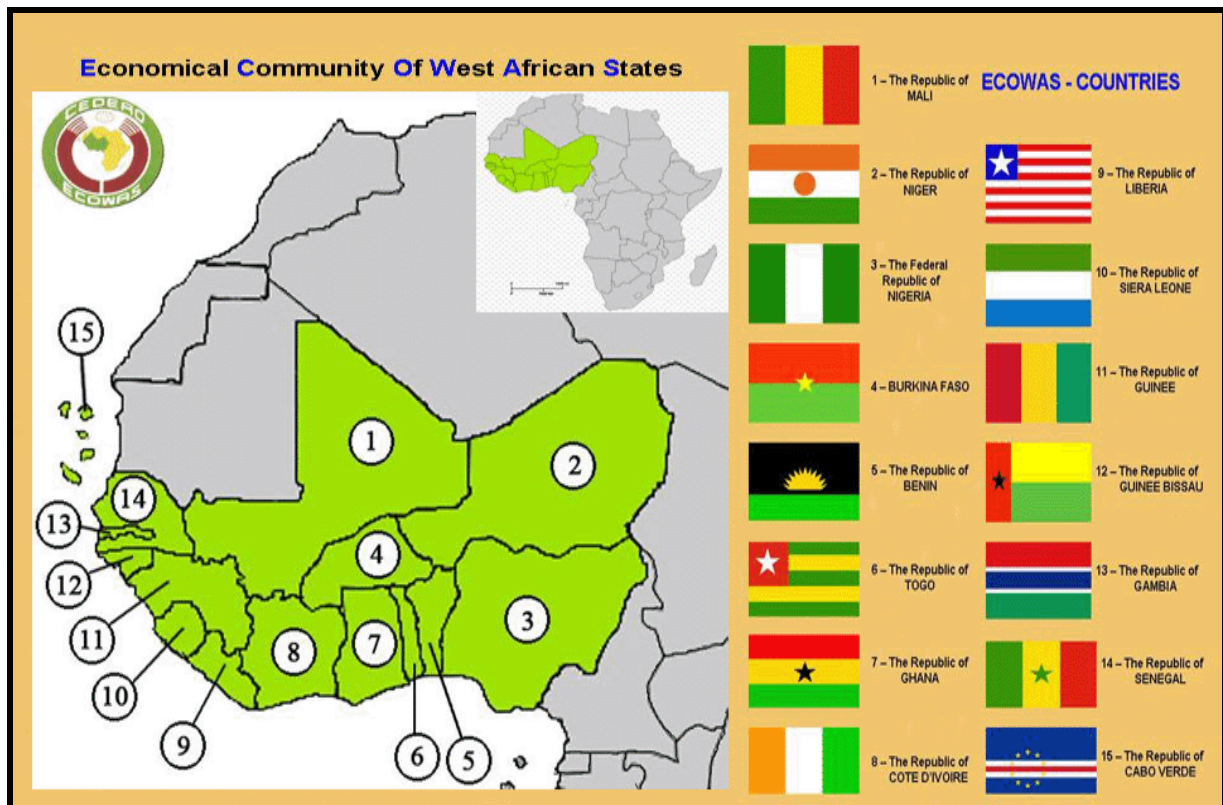
9. Markedsadgang – handelsavtaler og tollsatser

Nigeria har vært medlem av WTO (og forgjengerne til WTO som GATT) siden 60-tallet. Grunnregelen i WTO er at de avtaler som medlemslandene forplikter seg til, skal implementeres i nasjonal lovgivning. Dersom land introduserer ny lovgivning, eller nye ordninger som kan bryte med avtalene, skal dette tas opp med WTO.

De importkvoter som ble innført i 2014 er etter hva vi kjenner til ikke notifisert hos WTO. Norske myndigheter, sammen med EU og andre land, har reagert mot innføring av nytt regime.

Men norsk fiskerinæring vil neppe finne noen effektiv beskyttelse i at Nigeria er medlem av WTO. Det er mulig å reise sak, slik Norge har gjort i sakene knyttet til påstått dumping av norsk laks, og da Norge stevnet Nigeria i 1983 da de innførte importstans. Men det er vanskelig, og ikke minst tidkrevende å nå frem, selv om f.eks. EU skulle støtte eller ta initiativ til en slik sak.

Nigeria er den ledende nasjonen i ECOWAS, som er Vest-Afrika sitt svar på EU. ECOWAS betyr: *Economic Community Of West African States*. Organisasjonen ble etablert allerede på 70-tallet med hovedsete i Abuja. Men fremdriften i å introdusere felles regler og standarder, har gått sakte.

Figur 5 Oversikt over landene i ECOWAS

ECOWAS består av 15 nasjoner, hvorav Nigeria representerer 50% av befolkningen.

Målet var å gjøre ECOWAS til en frihandelssone innen 1989, men dette lot seg ikke gjennomføre. Siden har samarbeidet blitt utvidet i retning av en politisk og økonomisk union, med bl.a. eget parlament og domstol. ECOWAS-parlamentet ble åpnet i Abuja i 2000.

Økonomisk samarbeid og finansiell samordning var hovedmålsettingen for ECOWAS ved etableringen. Det økonomiske samarbeidet har ført til nedbygging av barrierer for handel og arbeidsmigrasjon og etablering av et fond for regional utvikling. Fondet skal fremme og bidra til finansieringen av utviklingsprosjekter, kompensere tap som følge av handelsliberalisering og lokalisering av industri, og garantere for utenlandske investeringer.

ECOWAS har utstedt felles reisedokumenter; fra 2003 ble et eget pass gradvis innført. Derfor flyter arbeidskraft relativt fritt mellom medlemslandene.

Planer om «Harmoniserte tolltariffer»:

Vi oppsøkte hovedkontoret til Ecowas i juni 2014. Fikk møte en senior embedsmann på Customs. Han var meget kunnskapsrik og opplyste følgende:

- Felles ekstern tariff er planlagt innført for alle medlemslandene fra 01.01.2015.
- Operer med tradisjonell bruk av opprinnelse (jf. tollposisjonsskifteregelen).
- Prosess fra 2006 til 2012 til å bli enige om eksterne tollsatser.
- Erkjenner at ordningen ikke har blitt notifisert av WTO (her ble han uklar, - men mente det ville være godt innenfor rekkevidde å få til).

Tollsatser fisk – kapittel 03:

Fersk/frossen – hel	10 %
Fersk/frossen filet	20 %
Konvensjonell	20 % (alle produkter – hel fisk, rygger, hoder)
Fiskemel	10 %

I vedlegg 3 gis oversikt, utarbeidet av Sjømatrådet, over dagens tollsatser ved eksport av utvalgte produkter fra Norge til de ulike landene.

Vi spurte om å få tilgang til dokumenter som kommuniserer planer, satser m.v. Det aviste han. Alt var fortrolig, og han las fra dokumenter fra sin PC. Han kunne heller ikke angi presis fremdrift, utover at tollsatsene (det nye regimet) vil bli gjort gjeldende fra 01.01.15

Vi orienterte ambassaden om hva vi fikk opplyst i møtet. Siden informasjonen ikke er verifisert fra andre kilder, eller gjennom dokumenter, bør saken håndteres videre av norske myndigheter. Vi avtalte at den norske ambassaden fikk kopi av vårt referat fra møtet og opplyst at saken ville bli drøftet med styringsgruppen for prosjektet, og at næringsorganisasjonene ville bli orientert.

Videre håndtering:

ECOWAS planlegger en helt klar vridning av handel. Prinsippet blir: dess mer foredlet, dess høyere tollsats. Kompetansemiljøer vi har snakket med stiller spørsmålstegn ved ECOWAS sin gjennomføringsevne, og om planlagte endringer blir gjennomført.

Bekreftelsen på svak gjennomføringsevne fikk vi i november da Fiskeridirektør Foluke Areola opplyste i møte i London at Nigeria ikke hadde planer om å innføre felles tollsatter, slik vi fikk opplyst i Abuja (Trollvik, pers med).

Men både og næringen og norske myndigheter er nå kjent med at slike planer foreligger. Vi vet ikke når det vil skje, men for det videre arbeidet bør det legges til grunn at det kan skje; prosessen kan ta enda noen år. Det er derfor svært viktig at næringens organisasjoner og norske nærings- og utenriksmyndigheter holder seg godt orientert om utviklingen.

En offensiv måte å håndtere dette på, endog forsøke å skape en norsk konkurransefordel, er å arbeide frem en handelsavtale med Nigeria og/eller ECOWAS. Det har FHL tatt initiativ til.

I brev av 12.11.14, se vedlegg 4, har FHL bedt «om at Nærings- og fiskeridepartementet framover gir svært høy prioritet til den afrikanske marknaden i arbeidet med handelsavtaler». I brevet pekes det særskilt på importrestriksjoner til Nigeria, og de behovene norsk fiskerinæring har for at det arbeides for å inngå handelsavtaler, enten bilateralt eller gjennom EFTA.

10. Norge i Nigeria

Norge har ambassade i Abuja, hovedstaden i Nigeria. En rekke norske bedrifter fra olje- og offshorenæringen er etablert i sør i Lagos som er den befolkningsmessig største byen i Nigeria og kan regnes som den økonomiske hovedstaden, og i Port Harcourt i delta-området i sørøst, der det meste av oljevirkosomheten finnes. Se oversikt i vedlegg 1.

Det er utenriktjenesten som representerer det offisielle Norge i Vest-Afrika. Andre institusjoner som Innovasjon Norge, Norad og Norfund, som alle er godt representert i Øst-Afrika, har ingen tilstedeværelse i vest.

Vi møtte flere norske aktører i Nigeria; nordmenn som arbeidet både for nigerianske og norske selskaper. Felles for de var at de bifalte sterk en bedre norsk tilstedeværelse. De påpekte Nigeria sin sterke vekst, og de muligheter som vil kunne åpne seg ved sterkere tilstedeværelse. De mener også at mye av frykten når det gjelder landet, enten det gjelder kriminalitet eller korrupsjon, er sterkt overdrevet. Korrupsjon er en realitet, men har en kompetanse om hvordan ting fungerer, så er det fullt mulig å unngå.

Ingen norske fiskeriaktører har egne representanter i landet.

11. Personer og institusjoner som ble besøkt

I vedlegg 6 følger oversikt over sentrale aktører vi møtte/planla å møte. Noen møter ble kansellert av ulike grunner, men disse er likevel oppgitt som mulig nyttige adresser/kontaktpersoner.

1. Den norske ambassaden i Abuja - markedsadgang

Ambassadens aktive medvirkning var helt avgjørende for flere møter vi fikk i stand, særlig i Abuja. De hadde allerede god kontakt med Matdepartementet v/Fiskeridirektøren på grunn av tilbudet Norge gir gjennom FAO hvor man bruker forskningsfartøyet Fridtjof Nansen til å kartlegge de marine ressurser utenfor kysten.

Gjennom møter med departementet, hovedkontoret til ECOWAS og møter med andre representanter fra det diplomatiske miljøet i Abuja, fikk vi frem kunnskap om planer for en felles tolltariff for de 15 landene som er medlem av ECOWAS. Men viktigere var å få ut mer kunnskap om de planer myndighetene i Nigeria har, på kort og lang sikt, når det gjelder importrestriksjoner og økt selvforsyning. Etter reisen har det vært mye dialog med ambassaden for å følge opp konkrete spørsmål når det gjelder utviklingen i innføring av importkvoteordningen.

9. september 2014 sendte vi over et notat til ambassaden ved ambassadør Rolf Ree. I mailen som fulgte notatet skrev vi følgende:

«Vedlagt følger notat om «Nigerias importreguleringer av sjømat». Notatet omtaler også angivelige planer i Ecowas om innføring av en felles importtariff for de 15 medlemslandene fra 1. januar 2015.

I notatet har vi sammenfattet den kunnskapen vi har om importreguleringer til Nigeria og planer om endring av tollregimet i Ecowas. Videre har vi gitt tilkjenne synspunkter/vurderinger som er ment som faglige innspill til ambassadens arbeid. Dersom du ønsker utfyllende informasjon, bidrar vi gjerne. Utover høsten vil vi holde kontakt med aktører som er involvert i handelen med Nigeria, herunder fiskeridirektøren (noe hun har invitert til). Dersom vi får ny kunnskap vil vi formidle den.

Vårt arbeid inngår som en del av prosjektet «Nigeria – Endringer i markedsforhold og produksjon av sjømat», (se omtale:

<http://www.fhf.no/prosjektdetaljer/?projectNumber=900890>) et samarbeids-prosjekt initiert av Sjømatrådet og hvor prosjektledelsen er lagt til Universitetet i Tromsø v/professor Terje Vassdal.

Kopi av notatet er sendt adm. dir. Terje Martinussen. Vi har avtalt at Sjømatrådet vil følge opp saken, herunder evt. involvering av næringsorganisasjonene og informasjon til Nærings- og fiskeridepartementet.»

Vi er også kjent med at ambassaden har arbeidet bredt med hele problematikken rundt markedsadgang bl.a. i en dialog med EU og andre interesserte land sine representasjoner i Abuja.

Vi anser at prosjektets arbeid har medvirket til å sette de nye importreguleringene høyere på dagsorden ved ambassaden og Utenriktjenesten. Vi har spilt inn faglige råd i løpet av høsten som oppfølging av notatet. Vi vet også at saken er rapportert inn til Nærings- og fiskeridepartementet.

Notatet følger som vedlegg 5 og kan/bør gjøres kjent for de aktører; personer, bedrifter og organisasjoner, som er direkte involvert i prosjektet. Men vi mener det ikke tjener norske interesser at notater med dets vedlegg blir gjort offentlig tilgjengelig gjennom publisering av denne rapporten.

2. Den norske ambassaden – profilering av norsk sjømat

Ambassaden har uttrykt et klart ønske om å bidra til å profilere norsk profilering av sjømat i Nigeria. De mener norsk fiskerinæring kan vinne mye på det, jf. promotering i Angola våren 2014 som har fått mye publisitet og positive tilbakemeldinger i media og internt i utenriktjenesten.

Det er etablert direkte kontakt mellom ambassaden og Sjømatrådet når det gjelder evt. samarbeid. Sjømatrådet arbeider med en plan. Vi har oppfattet det slik at en evt. satsing mot Nigeria vil bli bestemt etter at markedsgruppene er hørt. For å understreke sin interesse og vilje har ambassaden søkt utenriksdepartementet om egne profileringsmidler som kan benyttes til profilering av norsk sjømat, sammen med annet norsk næringsliv med tilstedeværelse i Nigeria.

Vi erfarte at ambassaden har interessene til norsk fiskerinæring høyt på sin agenda, og vil være en verdifull samarbeidspartner om Sjømatrådet velger å satse.

3. Det norske miljøet i Nigeria

Det norske aktørene som har representasjon i Nigeria, er i all hovedsak selskaper knyttet til olje- og offshorenæringen

Vi fikk møte flere norske bedrifter, samt nordmenn som arbeider for nigerianske selskaper. Den mest fremtredende av dem er Knut Ulvmoen, CFO/COO i Dangote, som eies av Afrikas rikeste mann. Ulvmoen er visepresident i Lagos Handelskammer.

Det norske miljøet tok meget godt imot oss. De savner et sterkere engasjement norsk fiskeri-næring; De vet at Nigeria er viktig for Norge, særlig tørrfisk, men ser lite til norske aktører. Den som ønsker å etablere en sterkere tilstedeværelse i Lagos, vil finne god støtte i dette miljøet.

Vi fikk ulike svar på spørsmål om kriminalitet og korrupsjon. Norske selskaper som Statoil har et strengt regime for sine ansatte når det gjelder både korrupsjon og kriminalitet. Noen av disse er pålagt å bevege seg utendørs kun når det har med vakt. Men andre aktører, som de som arbeider for afrikanske selskaper, lever et mer vanlig liv, dog for det meste med privatsjåfør.

4. Møte med Fiskeridirektøren og hennes stab.

Møtet ble tilrettelagt av den norske ambassaden. De deltok også i møtet. Se for øvrig kapittel 6.

Fiskeridirektøren åpnet møtet med å gå meget hardt ut mot svindel i handelen med sjømat, hvor også norsk fisk er inkludert. Blant annet viste hun til import av containere hvor tørrfisk og biler er forsøkt smuglet inn. Deler av fisken hadde vært av så elendig kvalitet at noe hadde blitt destruert.

Hun orienterte deretter om den nye ordningen med importkvoter:

- i. En viktig del av «Transformation Agenda»
- ii. Siktemål var å bli selvforsynt med sjømat
- iii. Kvoten for 2014; 500.000 tonn
- iv. Nye guidelines skulle være ferdig innen utgangen av juni.

Vi fikk ikke vite hvor stor kvote som ble gitt for 1. halvår 2014.

Vi kommuniserte at alle de aktører som står bak prosjektet vi representerte, tar sterk avstand fra ulovlig handel med sjømat, og at de norske myndigheter med støtte fra næringsorganisasjonene arbeider systematisk med å avdekke eventuelle ulovligheter. Når det gjelder kvaliteten på fisk som eksporteres fra norske, så har Norge tilsynsmyndigheter som kontrollerer at sjømat som ikke er egnet til konsum ikke omsettes eller eksporteres.

Møtet endte i en gemyttlig tone, og vi har i ettertid hatt dialog med henne/departementet for å få ut mer eksakt informasjon om tildelte kvoter m.v.

5. Møter med andre myndighetsorganer i Abuja

Vi møtte National Bureau of Statistics. Vi ble godt mottatt og fikk overlevert store mengder data. Felles for det vi mottok var at data var minst 2-3 år gamle. De hadde ikke data for fiskekonsum.

Vi møtte også ECOWAS. Der ble vi orientert om planlagt innføring av en felles tolltariff for alle 15 medlemsland fra 01.01.2015, se kapittel 7.

Vi møtte også en representant for den irske ambassaden. Irene har samarbeidet aktivt med bl.a. den norske ambassaden og EU sin representasjon i Abuja når det gjelder å få ut informasjon om, og påvirke innføring av importkvoter.

6. Møte med Zenith Bank PLC - betalingsformidling

En av de aller største bankene i Nigeria. Kommuniserte tydelig at Vision 2020, er en plan som gjelder hele den nigerianske økonomien. Det som planlegges når det gjelder økt selvforsyning av mat, herunder bruk av importkvoter, er helt i tråd med denne planen. De kommuniserte en sterk tillitt til den fremtidige økonomiske utviklingen, og poengterte gjentatte ganger at det nigerianske finanssystemet, herunder betaling over landegrensler, fungerer meget godt.

De var også opptatt av at korrupsjon og smugling er et reelt problem, men pekte samtidig på at mye av korrupsjonen er importert av de multinasjonale olje- og oljeservice selskapene. De mente det er fullt mulig å operere i landet uten at bestikkelser m.v. er nødvendig.

I vedlegg 7 følger en beskrivelse fra en annen bank, Skye Bank (innhentet av ambassaden) når det gjelder regler og prosedyrer for betalingsformidling over landegrensene.

7. Møte med advokatkontoret Gbenga Biobaku & Co.

Dette er advokatkontoret Statoil benytter, og de innga stor tillitt.

De er ett av flere advokatkontorer som arbeider med å sikre ulike former for utenlandsk tilstedeværelse i Nigeria. De arbeider tett med banker for å sikre at «alt går rett for seg. I likhet med Zenith Bank poengterte de at med god planlegging, og riktig kompetanse, er det fullt mulig å sikre ulike former for tilstedeværelse i landet, uten at man blir trukket inn i ulovlige handlinger.

8. Møte med næringsaktører

Flere næringsaktører var skeptiske til å møte oss, p.g.a. den uklare situasjonen rundt importkvoter.

Her er noen av inntrykkene:

- a. Ingen tror planen om selvforsyning er realistisk. De fleste mener importbehovet vil øke
- b. Myndighetene prøver seg frem, men de har en krevende balansegang mellom å stimulere til økt egenproduksjon, samtidig som de ikke ønsker at importrestriksjonene skal gi økte priser på viktig matkilde for de fattige.
- c. De fleste trodde at myndighetenes agenda er å svekke den dominerende posisjonen til de 4-5 største importørene. Det ble også antydnet fra flere at de trodde at

myndighetene også har som agenda å la flere av afrikansk opprinnelse få etablere importvirksomhet

- d. Myndighetene vil justere virkemidlene basert på de erfaringer de vinner. Blir presset for stort, f.eks. gjennom økte priser, vil de utdele flere importkvoter
- e. Grensene lekker som en sil. Ingen problemer med å hente fisk fra nabolandene i vest.
- f. Tørrfisk omfattes ikke av ordningen med importkvoter.
- g. Aktørene hadde et gjennomgående positivt syn på Norge og norsk sjømat.
- h. Særlig positiv var holdningen til norsk tørrfisk. Her har Norge utvilsomt en meget sterk posisjon, basert på norsk bistand på 60-tallet (som var godt kjent) og at tørrfisk er «støpt inn» i deler av matkulturen (Igboene).
- i. En aktør vi møtte er medeier i et selskap i Murmansk (hovedsakelig hoder).

9. Møter med næringsorganisasjon

Association of Fish Suppliers of Nigeria: En sentral organisasjon med tydelige og gode relasjoner til myndighetene. De kommuniserte det samme som de aller fleste vi møtte; myndighetene i Abuja har vedtatt en plan for redusert import og økt selvforsyning, som de forholder seg til.

Det finnes en rekke andre næringsorganisasjoner i Nigeria, særlig på oppdrett, men vi fikk ikke tid til å møte flere av dem. Vi møtte også ledelsen i handelsforening i Lagos; Chamber og Commerce. Informativt når det gjelder generelle forhold som korrupsjon, kriminalitet og synet på Vision 2020, men lite fiskeri-relevant.

10. Møte med Lagos State University

Vi møtte to forskere, som primært arbeidet med oppdrett. De var meget interessert i å gå i dialog med norske fagmiljøer på universitetsnivå..

De var særlig opptatt av miljøspørsmål knyttet til bruk av brakkvannsområder til oppdrett. Dette er området som har vært/er sterk forurenset p.g.a. oljevirkomheten.

De har god kunnskap om andre fagmiljøer, som på marked, både ved eget og andre universiteter og tilbydde oss å bistå med kontakter om vi skulle ha behov for det.

12. Oppsummering landet Nigeria

Nigeria har 170 millioner mennesker, og er det mest folkerike landet i Afrika. Landet har den senere tid også passert Sør-Afrika i BNP, slik at de nå er landets største økonomi.

For norsk sjømatnæring er Nigeria et viktig marked. Spesielt for eksporten av tørrfisk har det nigerianske markedet stor betydning, men til tross for at eksporten av pelagisk fisk er svært volatil, er Nigerias rolle for norsk eksport av pelagisk fisk betydelig.

Landet har store mangler på alt av infrastruktur, herunder el-forsyning og fryse- og kjølekjeder. Den nederlandske Spar-kjeden og ShopRite, et sørafrikansk supermarkedkjede, er aktører som har etablert supermarkeder i landet og distribuerer bl.a. norsk laks. Det kan være en inngang for å teste ut distribusjon via slike kjeder. Sjømat i supermarkedet er priset 20-30% høyere enn på åpne markedsplasser. Det er svært langt frem til supermarkedet får en sterk posisjon mht andel av omsatte varer.

Det foregår mye småskala oppdrett av karpefisk i Nigeria i dammer, på samme måte som i mange andre tropiske land. Myndigheter oppmuntrer sterkt til økt egenproduksjon. Bl.a. vil aktører som bidrar til økt selvforsyning få større importkvoter. Likeså har de lave tollsatser for innsatsfaktorer til oppdrett. Nigeria har også et kostnadsproblem. Egenprodusert fisk er dobbelt så dyr som importert oppdrettsfisk fra Kina og Vietnam. Svak infrastruktur og korrupsjon øker kostnadene, selv om lønningene er svært lave.

Nigeria er et land som er preget av mye korrupsjon. Det er derfor vanskelig for norske eksportører å få varer gjennom distribusjonsleddet ved import. Dette gjør handel vanskelig og ulovlig for norske eksportører. I møte med bank og advokatselskap ble det også påpekt at de har gode systemer med betalingsformidling, og at det finnes selskaper som kan bistå med råd som sikrer trygg gjennomføring av transaksjoner. Men en problemstilling som den enkelte bedrift ikke kan gjøre noe med, oppstår dersom/når konkurrerende leverandører som bedriver korrupsjon, kan få et økonomisk fortrinn ved at de f.eks. unngår toll.

Det hevdes at fire-fem aktører av utenlandsk herkomst, men med nigeriansk statsborgerskap, kontrollerer det meste av frysekapasiteten ved havnene. Disse kontrollerer også til dels distribusjon inn i landet. Flere vi møtte hevdet at en av årsakene til endring av importregimet er å svekke disse aktørenes dominerende posisjon; at det er ønskelig at flere afrikanere får etablere seg som importør. En sannsynlig utvikling er at flere nye importører etablerer seg, og det gir bedre muligheter for den som vil handle direkte. Men samtidig vil det kreve mer innsats fra den norske eksportøren. Noen norske aktører, særlig eksportører av tørrfisk, har faste kunder. Vi har erfart at den handelen fungerer godt.

Det er lite sannsynlig at det vil komme til å skje dramatiske endringer når det gjelder adgangen for norsk fisk til Nigeria på kort sikt, selv om importkvotene kan bli gjort mer effektive. Men det var det heller ikke i 1983, da markedet ble stengt over natten hovedsakelig pga. sterk fall i oljeprisen. Nå er oljeprisen igjen under press, og 80 % av de føderale inntekter kommer fra oljenæringen.

Nigeria er medlem av WTO, men for alle praktiske formål; all erfaring viser at WTO ikke gir en effektiv beskyttelse mot de nye importkvoter. Sanksjonsmuligheter innenfor WTO får neppe noen praktisk betydning, og gir ingen effektiv beskyttelse for norsk fiskerinæring. Nigeria er medlem av handelsunionen ECOWAS. De planlegger innføring av nye tollsatser og endringer av handelsregimet. Dette vil være en prosess som vil gå over år, og som krever aktpågivenhet både fra den norske utenriksstjenesten og næringen selv.

Prosjektet har fått frem de planlagte endringer av handelsregimet i Nigeria, herunder i ECOWAS som Nigeria er medlem av. Den norske ambassaden er godt kjent med norsk fiskerinæring interesser.

Vi er ikke kjent med at tekniske handelshindringer er en anvendt metode for å begrense import til Nigeria. Men myndighetene har raidet importører der funn av fisk av elendig kvalitet har blitt beordret destruert.

Det finnes svært lite av systematisk kartlegging av omsetning og konsum av sjømat i Nigeria. En del av årsaken kan være det svært mangelfulle statistiske materialet som kan skaffes til veie. Vi vet at Nigeria har forskningsmiljøer, som Universitetet i Ibadan, som dokumenterer høyt faglig nivå gjennom utredninger og analyser de har gjort bl.a. for Verdensbanken.

Tromsø 10.03.2014, med seinere rettinger.

Dag Eivind Opstad

13. Vedlegg - oversikt

Vedlegg nr	Beskrivelse	antall sider
1	"Norwegian business in Nigeria", utarbeidet av den norske ambassaden februar 2015	6
2	Oppslag i The Guardian om norsk tørrfisk	3
3	Tollsatser ved eksport til land i ECOWAS utarbeidet av Sjømatrådet	3
4	Brev frå FHL til Nærings- og fiskeridepartementet av 12.11.14 vedr. "Behov for nye handelsavtaler - EFTA"	2
5	Notat til den norske ambassaden i Abuja av 09.09.2014: "Nigerias importreguleringer av sjømat"	11
6	Oversikt over møter og kontaktpersoner i Nigeria og Ghana	5
7	Informasjon fra Skye Bank til den norske ambassaden vedr. betalingsformidling	2
8	ECOWAS Tollsatser ved eksport fra Norge	3
9	Invitasjon til Fiskeridirektør Foluke Areola vedr. deltagelse i Pelagic Fish Forum 13. og 14. november 2014 i London	6
10	Foredrag av Fiskeridirektør Foluke Areola i Pelagic Fish Forum 2014	11
11	Referat frå møte i styringsgruppen på Gardermoen 23. juni 2014, av Terje Vassdal	4
12	Oppsummering av Tørrfiskseminaret, 19. januar 2015 på Leknes, av Jan Trollvik	4
13	Presentasjon for Styringsgruppen Gardermoen 23. juni 2014 v/Dag Eivind Opstad; Rapport frå reise	ppt
14	Foredrag Pelagisk dag, Bergen 5. september 2014: "Nigeria - fremtiden marked for pelagisk fisk?"	ppt
15	Foredrag Torskefiskkonferansen, Tromsø 23. september 2014, ved Dag Eivind Opstad: "Endringer i det nigerianske Markedet?"	Ppt
16 17 18	Foredrag Tørrfiskseminar, Leknes 19. januar 2015, ved Dag Eivind Opstad: "Nigeria - mulighetenes marked?"	ppt

13. Vedlegg - oversikt

Vedlegg nr	Beskrivelse	antall sider
1	"Norwegian business in Nigeria", utarbeidet av den norske ambassaden februar 2015	6
2	Oppslag i The Guardian om norsk tørrfisk	3
3	ECOWAS Tollsatser ved eksport fra Norge utarbeidet av Sjømatrådet	3
4	Brev fra FHL til Nærings- og fiskeridepartementet av 12.11. 2014 vedr. "Behov for nye handelsavtaler - EFTA"	2
5	Notat til den norske ambassaden i Abuja av 09.09. 2014: "Nigerias importreguleringer av sjømat"	6
6	Oversikt over møter og kontaktpersoner i Nigeria og Ghana	5
7	Informasjon fra Skye Bank til den norske ambassaden vedr. betalingsformidling	3
8	Invitasjon til Fiskeridirektør Foluke vedr. deltagelse i Pelagic Fish Forum 13. og 14. november 2014 i London	4
9	Foredrag av Fiskeridirektør Foluke i Pelagic Fish Forum 2014	9
10	Referat frå møte i styringsgruppen på Gardermoen 23. juni 2014, av Terje Vassdal	4
11	Oppsummering av Tørrfiskseminaret, 19. januar 2015 på Leknes, av Jan Trollvik	4
12	Presentasjon for Styringsgruppen Gardermoen 23. juni 2014 v/Dag Eivind Opstad; Rapport frå reise	ppt
13	Foredrag Pelagisk dag, Bergen 5. september 2014, ved Dag Eivind Opstad: "Nigeria - fremtiden marked for pelagisk fisk?"	ppt
14	Foredrag Torskfiskkonferansen, Tromsø 23. september 2014, ved Dag Eivind Opstad: "Endringer i det nigerianske Markedet?"	ppt
15	Foredrag Tørrfiskseminar, Leknes 19. januar 2015, ved Dag Eivind Opstad: "Nigeria - mulighetenes marked?"	ppt

NORWEGIAN BUSINESS IN NIGERIA

(Updated Feb 2015)

Company	Contact	Address	E-mail	Telephone
Aker Solutions	Roger Trett; Managing Director Elizabeth Onyeabor Deputy Managing Director	13 Sumbo Jibowu Street, Ikoyi, Lagos.	roger.trett@akersolutions.com www.akersolutions.com elisabeth.onyeabor@akersolutions.com	Mobile (UK): +44 78 02305098 Mobile: + 234 80 75 20 24 40 Mobile: 0807 189 1269
Aker Solutions Port Harcourt	Gavin Godfrey	Plot 5 Trans Amadi Industrial Layout; Port Harcourt City	Gavin.Godfrey@akersolutions.com www.akersolutions.com	Telephone:+234 84 46 36 46
Bergensen Worldwide Offshore	BW Offshore Nigeria Ltd. Prosafe Production Nigeria Ltd.,	Block X, Plot 1B, 2nd Street Osborne Estate, P.O. Box 50655 Falomo Ikoyi, Lagos,	lagos@bwoffshore.com Håvard Ullbråten, havard.ullbraten@bwoffshore.com , Mobile: 0 814 13 72377 John Inge Holland, john.holland@bwoffshore.com , Mobile: 0 814 13 27685 Henrik Baardson, Henrik.baardson@bwoffshore.com , Mobile: 0 814 13 06620	Telephone: +234 18990750/8990794 Telephone (Norway): +47 23130451/2

Berger Paint	Tor Nygard MD	Oba Akran Avenue, Ikeja Industrial Estate, P.M.B. 21052, Ikeja, Lagos	tornygard@runbox.no www.bpnplc.com	Telephone: 01-2805167-3, 2805169 Mobile: 081 0216 4551/ 08074725525
Carbon Limits Nigeria Ltd.	Paul Parks, Managing Director	Plot 17, Ligali Ayorinde Street PMB 80119, Victoria Island Lagos	paul.parks@carbonlimits.no	Telephone: +234-1-279 8969 Mobile:(Europe): +(39)- 349-813-3352 Mobile: + 234 705 461 1788
Danes- hananda	Tor Bjørnsen		daneshananda@gmail.com	
Dagnote	Knut Ulvmoen Group Managing Director	Dangote Cement Limited Union Marble House 1 Alfred Rewane Road, Falomo, Ikoyi, Lagos	knut.ulvmoen@dangote.com Knutu2000@yahoo.no	Telephone: +234 1 2695107 Direct line: +234 1 2702892 Mobile: + 234 803 555055
Deep- Ocean group	David Benoit		David@deepoecangroup.com	
ELTEK West Africa Limited	Mr. Younis Shan Regional Sales Director	Plot 25, Block 68, Durosinn i Etti Drive, Lekki Phase 1,	younis.shan@eltek.com	Telephone: + 234 (0) 818 6109903

		Lagos		
EXXON MOBILE	Severin Høie; Ops manager for Usan som ExxonMobil		severin.m.hoie@exxonmobil.com	
Finn Stabel		Lagos	fstellster@gmail.com	Telephone: 08033017146
FMC, Lagos	Åsmund J. Mandal, Commercial Director	7, Alfred Rewane Road, Ekoyi, Lagos	asmund.mandal@fks.fmcti.com	Mobile: + 47 98 25 97 44 Direct: + 47 66 75 36 92
FMC, Port Harcourt	MOORE, JOHNNY Base Manager	Base at ONNE	JOHNNY.MOORE@fmcti.com	
Frank Mohn Services AS Samarbeid s-partner: Benkline Nigeria Ltd.; Port Harcourt	Morten Sivertsen, Area Manager John Onwah, Managing Director	P.O.Box 44 Slåtthaug NO-5851 Bergen # 15 Evo Road, Port Harcourt, River State	msi@framo.no John-onwah@benklineltd.com	Mobile: + 47 90 62 53 92 Mobile: +243 (0) - 3135968
Fred.Olsen Production Port Harcourt	Judith I. Okonta; Business Administrati on Director	Port Harcourt Office FOPWAL Plot 193 Woji Road - GRA Phase II Port Harcourt	judith.okonta@fredolsen.no	Telephone: (Norway) +47 22 62 75 00 Telephone: +234 84 301 132 Mobile: + 234 803310 1132 or +234 805 500 5240

James Bay Energy Nigeria Ltd.	Knut Søvold, President and CEO	198 Jide Oki Street, Victoria Island, Lagos	knut@hemlaenergy.com	Telephone: +234 1 843 7085 Mobile: +47 99522582
Jotun: Regency Overseas Company	Mukesh Shukla General Manager Ltd. Distributor of Jotun Paint in Nigeria	13, Abebe Village Road; Iganmu, Lagos	Mukesh.shukla@rolng.com	Telephone: +234 1 7646691/2 Mobile: +234 802 3363392
Kongsberg Maritime AS	Joacim Strandås Operational Manager, GCS Nigeria Branch Gunn-Marit Storum KM Security Officer	Office: Intels Transit Terminal Oil and Gas Free Zone Onne, Rivers State,	joas@kongsberg.com gunn-marit.storum@kongsberg.com www.kongsberg.com	Mobile: 08020598003 Office: +47 32285005 Mobile: +47 95885359 Switchboard: +47 32285000 Fax: +47 32285010 24H Support: +47 33 03 24 07 E-mail: km.support@kongsberg.com
National Oilwell Varco/AP L	Bertrand M. Huet Egina Project Director	4 /6 Ajose Adeogun Street, Victoria Island	Bertrand.Huet@nov.com www.nov.com	Mob : +234 817 249 49 76 +234 708 382 29 50 Cell: +33 6 03 24 73 00
Ni-Nor Architects	Björg Lawal-Solarin	Plot 45 Alausa, Oregun Village, Ikeja, Lagos	bjorg@lawal-solarin.com	Telephone: +234 14935258 and 1462512

Michlarry & Company Nigeria Ltd.	Bjørn Thunem Deputy Managing Director	Residence: Lekki, Phase 1, Lagos	bthunem@yahoo.co.uk www.michharry.org	Telephone, office: 08033150675 Private: 07038937793
OSM Norway AS	Per Selmer Olsen		www.osm.no	+ 47 415 33 526
PGS Marine EAME, Lagos	Sam Laurence General Manager, Gulf of Guinea	15, Eletu Ogabi Street, Victoria Island LAGOS	laurence.sams@pgs.com http://www.pgs.com	Telephone: +234 1 4623250 or 1 4623255 Mobile: +234 8055085127
PEM Offshore Limited	Philips E. Matthew	LAGOS and Port-Harcourt	Philips.Matthew@pemoffshores.com www.pemoffshores.com	Mobile: + 234 8034036935
Schlumberger	Linda Olsen DT&R Asset & Planning Manager NGA	Lagos	Lolsen2@slb.com	Mobile: + 234 (0) 817 239 3234
Shell	Esben Johnsen Bernt Bjaanes Geir Engen		Esben.Johnsen@shell.com Bernt.Bjaanes@shell.com Geir.Engen@shell.com	Telephone: + 234 8186019495
Sokoto Cement (NCN Diamond) (Buagroup)	Alf Karlsen Geir Røsseth Trond Waerp Finn Arnoldsen	CNN; Camp Niamey, Niger Edo	alfkarls@hotmail.com geir.rosseth@sokotocement.com trond.waerp@malbazacement.com finn@africonserv.com	Mobile: 08034070332 Mobile: 08025011255 Telephone: +227 946200/ +47 91832739
Subsea 7	Marc Girodroux		Marc.Girodroux@globestar7.com	Telephone: +234 1462 5790 Mobile: +234 810 375 0203

<i>Statoil Nigeria</i>	Ariwoola Ogbemi Country President Statoil Nigeria Jon Bakken, Asset Manager Agbami	P,B. 56190 Lagos, Visitors address 1A Bourdillo n Road, Falomo, Ikoyi	aogbemi@statoil.com joba@statoil.com www.statoil.com	Mobile: + 234 8054100650/ Mobile : +47 48167703 Mobile (Jon): 08054021233/+ 47 90899479 Fax: + 234 12713532 HQ: + 234 1 4620080-4
<i>Veritas (DNV)</i>	Ben Goru Olusegun Jon Surveyor	6A AZARE CRESENT GR.A. APAPA, Lagos	Ben.Goru.Ofeke@dnv.com Olusegun.john@dnv.com	Telephone: + 234 1 950 0187/8 Mobile: 0805 505 9774 Mobile II: 0803 401 3822

TØT/05022014

The Guardian

Conscience, Nurtured by Truth

Vol. 30, No. 12,942

Thursday, June 5, 2014

www.ngrguardiannews.com

N150

Shekarau, Adeyeye, others make ministerial list

Jonathan presents N322.6bn MD-DC budget to Senate

From Bridget Chiedo Onochie, Abuja

PRESIDENT Goodluck Jonathan yesterday forwarded the name of the former Kano State Governor, Mallam Ibrahim Shekarau, for confirmation as minister. Also on the list are the former Afenifere Spokesman from Ekiti State, Adedayo Adeyeye, Dr. Abdul Bulama from Yobe State and the People's Democratic South-South Zonal Vice-Chairman, Dr. Stephen Oruh. A letter addressed to Senate President David Mark read: "In accordance with Section 147, Sub-Section 2 of the Constitution of the Federal Republic of Nigeria 1999 (as amended), I have the honour

CONTINUED ON PAGE 7

Confab recommends part-time legislature

From Terhamba Daka and Karis Tsokar, Abuja

TO ensure a drastic reduction in the cost of governance, the national conference has recommended that legislators at both national and state levels should function on a part-time basis. But the conference rejected the recommendation for an upward review of the retirement age of civil servants. The delegates also unanimously voted for a recom-

- Cancels severance allowances, pensions for lawmakers
- Rejects upward review of retirement age, seeks more pay for disabled workers

mendation to the effect that all the disabled people in the civil service should be given an extra salary, equivalent of grade level six, to enable them to employ aides to assist them in the execution of their responsibilities. They voted for a recommendation that the Federal Government should create a Foreign Service Commission

to manage related matters. The Committee on Public Service chaired by former Head of Civil Service of the Federation, Ebele Okeke, had recommended a review of the salaries of the lawmakers toward ensuring that their allowances "should be comparable with what obtains in other arms of the public service."

However, the committee's recommendation for an upward review of the retirement age to 65 years of age or 40 years of service from the existing practice of 60 years of age or 35 years of service, whichever is earlier, elicited a sharp disagreement among the delegates at the plenary yesterday and it was roundly rejected.

In her contribution, a former Minister of Women Affairs, Mrs. Josephine Anenih, sup-

CONTINUED ON PAGE 2

...DAY 52

BRING BACK OUR GIRLS

U.S. dumps Nigeria's crude oil

- Alison-Madueke wants adaptation to changes
- NLC seeks passage of PIB

From Collins Olayinka, Abuja

FOLLOWING the discovery of shale oil and gas in commercial quantity, the United States (U.S.) has finally stopped the importation of crude oil from Nigeria. The Minister of Petroleum Resources, Mrs. Diezani Alison-Madueke, who disclosed this in Abuja yesterday, added that Nigeria had begun a search for alternative markets.

At an interactive enlightenment workshop on the Petroleum Industry Bill (PIB), the Group Executive Director (GED), Corporate Strategy and Planning, Dr. Timothy Okon, on behalf of the minister urged the country to adopt sustainable economic policies following the changes in global economy.

According to her, the prevailing global economic arena demands adaptation of policies

Her words: "The global econ-

CONTINUED ON PAGE 2

Son of slain Kudirat Abiola, Abdulmumini (second left); President, Campaign for Democracy and Women Arise, Dr. Joe Okei-Odumakin; NADECO Chieftain, Admiral Ndubuisi Kanu; President, Kudirat Initiative for Democracy; Hafsat Abiola Costello; former National Conscience Party (NCP) Secretary General, Femi Aborisade and Fred Agbeyegbe at the rally and wreath laying to mark the 18th anniversary of Kudirat Abiola in Ikeja, Lagos -yesterday. PHOTO: FEMI ADEBESIN-KUTI

Stockfish, others blamed for falling sperm rates

By Chukwuma Muanya

AN insight into why more men are becoming infertile has emerged from recent studies. Regular intake of stockfish, environmental pollution, stress and untreated infections have been implicated. The studies, however, suggest that sperm count and quality could be boosted by increas-

- Tomatoes, others boost count by 70%
- Coffee, alcohol do not reduce fertility

ing the consumption of tomatoes, taking recommended multivitamins, and physical activity.

Stockfish is popular in West Africa, where it is used in the many soups that complement

the grain staples *fufu* and *garri*. Also, stockfish is the main ingredient in the Igbo snack called *Ugha na Okporoko* or *Ukaz* amongst the Ohafia people in Abia State. The name *Okporoko* for stockfish, among

the Igbo of Nigeria refers to the sound the hard fish makes in the pot and literally translates as "that which produces sound in the pot."

A fertility expert, Joint Pioneer of Test Tube Baby/In Vitro Fertilisation (IVF) in Nigeria and Medical Director of Medical Art Centre (MART), Prof. Oladapo Ashiru, told *The Guardian*: "A lot is happening

to the sperm count. A lot has to do with environmental events. We have seen people who work in the Niger Delta region. The ozone layer in that place is bad and there is a lot of pollution. One of my students did a Ph.D and saw that those extracts of crude oil have severe effect on fertility of both male and female, they compromise them severely. No oil industry will

encourage that level of pollution.

"Recently too we found out that that people who work in that area if they carry out some tests they see they have some heavy metals and oil fossils in them and those things have the capacity to depress gametogenesis because gametes

CONTINUED ON PAGE 2

Tribunal dismisses suit against Obiano as Anambra gov - Page 4

FEC okays warranty of \$242.2m loan for Lagos - Page 6

Quest for Fashola's successor ignites religious debate - Page 10

Oshiomhole alleges impeachment threat in Edo - Page 83

Tomatoes, multivitamins, exercise, others boost count by 70%

CONTINUED FROM PAGE 1
forming is dependent on some mitochondria activities

that require oxygen, that require the best form of enzymes. Even herbicides and pesticides, smoking, diesel fu-

el they can block that enzyme activity that influences sperm count. It is an environmental problem; it is also a nutritional problem. I think 40 years ago some things we have in our environment now were not there."

According to a study led by researchers of Columbia University's Mailman School of Public Health and Rutgers School of Public Health Psychological, United States, stress is harmful to sperm and semen quality, affecting its concentration, appearance, and ability to fertilize an egg.

The results were published online, last week, in the journal *Fertility and Sterility*. According to the American Society for Reproductive Medicine, infertility affects men and women equally, and semen quality is a key indicator of male fertility.

Senior author Dr. Pam Factor-Litvak, associate professor of Epidemiology at the Mail-

man School of Public Health, United States, said: "Men who feel stressed are more likely to have lower concentrations of sperm, and the sperm they have is more likely to be misshapen or have impaired motility. These deficits could be associated with fertility problems."

The researchers studied 193 men, ages 38 to 49, enrolled in the Study of the Environment and Reproduction at the Kaiser Foundation Health Plan in Oakland, California, between 2005 and 2008. The men completed tests to measure work and life stress on subjective scale (how they felt overall) and objective scale (life events behind the stress). They also provided semen samples. Technicians at the University of California, Davis, used standard methods employed in fertility testing to assess the samples for semen concentration, and sperm appearance and motility.

Measured subjectively or objectively, life stress degraded semen quality, even after accounting for men's concerns about their fertility, their history of reproductive health problems, or their other health issues. Workplace stress was not a factor, however the researchers say it may still affect reproductive health since men with job strain had diminished levels of testosterone. Being without a job did not improve matters. Unemployed men had sperm of lower quality than employed men, regardless of how stressed they were.

It is not fully understood how stress affects semen quality. It may trigger the release of steroid hormones called glucocorticoids, which in turn could blunt levels of testosterone and sperm production. Another possibility is oxidative stress, which has been shown to affect semen quality and fertility.

While several previous studies have examined the link between stress and semen quality, the current paper is the first to look at subjective and objective measures of stress and find associations with semen concentration, and sperm appearance and motility.

What is the solution? According to a recent study the key nutrient that gives tomatoes their bright red colour could boost fertility in men. The research showed that lycopen could increase sperm count by up to 70 per cent.

Now a leading support group for infertile people is embarking on a yearlong survey to see if giving a daily high-lycopene supplement will lead to more pregnancies.

The report, which was published by the Cleveland Clinic in Ohio, United States, reviewed 12 studies by different

CONTINUED ON PAGE 7

THE PRIORY PREPARATORY SCHOOL
New International School, Lekki Phase 1
APPLY NOW FOR RECEPTION AND YEAR ONE (AGE 4-5) FOR SEPTEMBER 2014
Contact: ALICE OJINA, 01
+234 703 837 3743, +234 808 319 5392
1, Skuku Akoko (Okio Oresunt, Off Admiralty Way, Lekki Peninsula Phase 1, Lagos.
E-mail: a.ojina@prioryprep.org
Website: www.prioryprep.org

CECP CANCER IS A GLOBAL EPIDEMIC. JOIN THE FIGHT!
Sms 'Life' to 44777
@ N100/sms
www.cecpng.org

ARE YOU LOOKING FOR A PART TIME LOCUM DOCTOR?
I AM A MALE MEDICAL DOCTOR WITH 12 YEARS POST QUALIFICATION EXPERIENCE IN GENERAL PRACTICE, PAEDIATRICS AND PUBLIC HEALTH AND I AM LOOKING FOR THE FOLLOWING OFFER:
■ PART TIME LOCUM ONCE WEEKLY PREFERABLY IN PRIVATE HOSPITALS, INDUSTRIAL CLINICS, MISSION HOSPITALS, MATERNITY HOMES, GOVERNMENT HEALTH CENTRES, MEDICAL MISSIONS AND CHURCH CLINICS.
■ PART TIME LOCUM ANYTIME BUT PRIOR PHONE CALL AT LEAST A DAY BEFORE.
■ WEEKLY VISIT TO SCHOOL CLINICS, SICK BAYS AND HOMES.
IF INTERESTED IN MY SERVICE WITHIN LAGOS, PLEASE CALL 08196549147

VACANCY – FINANCE AND OPERATIONS MANAGER
Girl Hub Nigeria is looking for a Finance and Operations Manager with a strong overall managerial background that will be responsible for overall financial and budget management as well as the operations including security, logistics, procurement, human resources and general administration, in order to guarantee the integrity of Girl Hub Nigeria's based programme.
Girl Hub's mission is to empower the 250 million adolescent girls living in poverty to reach their full potential. Girls are a proven force for change and the catalyst to end global poverty - we call this the Girl Effect. We want girls to be able to complete secondary school, be healthy and free of violence, be able to earn and save for the future, and only marry and have children when they are ready. Our work aims to shift the social norms that hold girls back, and drive better investments that directly benefit girls.
Girl Hub is a strategic collaboration between DFID and the Nike Foundation. We currently operate in Rwanda, Nigeria and Ethiopia with headquarters in London.
Interested applicants should follow the link below for the full details of the advert.
<http://www.girlhub.org/jobs/finance-ops-211-guest.php>
(Applications by COB Friday 13th June 2014)

International Public Relations Association
IPRA PR REGISTER NOW
INTERNATIONAL - DAKAR, SENEGAL 7TH ALL AFRICA IPRA INTERNATIONAL PUBLIC RELATIONS CONGRESS
THE WORLD CLASS ANNUAL PR MANAGEMENT EVENT FOR MANAGERS
@ Novotel Hotel, Dakar, Senegal - 7th to 11th July, 2014
contact: ipracongress.beec@gmail.com, or beetraining@gmail.com
Tel: 08834102916, 08832962425

Study for a degree in LONDON
BACHELORS DEGREES open to WASSCE, SSCE or NECO holders:
• Business Admin. BBA (3 yrs) • Accountancy BBA (3 yrs)
• Business & Finance BA (3 yrs) • Business & IT BA (3 yrs)
• Hotel Management BA (3 yrs) • Fashion Design BA (3 yrs)
MASTERS DEGREES open to graduates:
• Business Administration MBA
• Marketing MSc
• Financial Management MSc (All 18 months duration)
For further information, advice and visa counselling please contact **Abigail Yakubu at PFL Ikeja** on 0708 166 3678 or 01-7940133 or 0803 256 1720 or abigail@westlondoncollege.com or visit our website: www.westlondoncollege.com
Courses start: Jan/Feb, July & Sept
Tuition fees: from £5,960 per year.
WEST LONDON COLLEGE WLC
an associate campus of Heriot Watt University
All degrees awarded by Heriot-Watt University, ranked 18th in the 2013 UK Guardian University Guide

Alison-Madueke wants adaptation to changes

CONTINUED FROM PAGE 1

omy is changing and Nigeria must adopt a sustainable economic strategy. I know many of you must have heard about the shale gas and the shale oil revolution. This has knocked out Nigeria from the export to the USA. So Nigeria must adopt. We must change our ways and policies that we may hold dear which may cause us economic stress

in the future. So this market there called the shale oil and gas has resulted in Nigeria seeking new markets for its oil."

The minister called for competitiveness in the sector, noting that there was the need for new policies to strengthen the industry. She stressed the importance of natural resources in economic transformation, urging that it was important to

diversify the economy.

Alison-Madueke again reiterated her call for the urgent passage of the PIB, saying, "the country expects to attain a vibrant economy due to initiatives such as gas price reform, gas commercialisation, gas infrastructure framework and other policies that are enshrined in the bill." She explained that the passage of the PIB would herald

much job creation by restoring Nigeria's industrial capacity.

The minister hinted that the gains from transformation agenda of the administration had already been demonstrated from the privatisation of the power sector.

She maintained that the country was looking forward to accessing investments in the power sector following its liberalisation.

In his speech, the Chairman, House Committee on Petroleum (Downstream), Dakuku Peterside, said the operators in the sector were expected to stop gas flaring three years after the passage of the bill. He noted that the bill must stop pollution and emission from gas flaring when it takes effect.

According to him, the bill which has passed the second reading in both chambers of the National Assembly, is delayed partly because the lawmakers insist on doing a thorough job since the sector is critical to the survival of the country.

Peterside urged the labour movement to support the National Assembly to realise the passage of the bill. A Vice President of Nigeria Labour Congress (NLC), Issa Aremu, who chaired the occasion advised the National Assembly not to wait for the congress to picket it before passing the PIB into law.

He described the PIB as one of the progressive laws that this democracy could give the citizenry. To Aremu, if the bill becomes a law it could culminate in the creation of 19 fresh companies from the unbundling of the Nigeria National Petroleum Corporation (NNPC).

He noted that since the bill provides for local content, different sectors would engage Nigerians from different professional backgrounds. In his submission, the Chairman, Nigeria Extractive Industries Transparency Initiative (NEITI), Mr. Lidum Mittee, recommended that there should be a clear definition of community in the bill before its passage into law.

He also urged the Federal Government to remit fund collected as penalties from gas flaring to the communities that suffer the environmental pollution. He said that justice.

Cancel severance allowances, pensions for lawmakers

CONTINUED FROM PAGE 1

ported the recommendation of the committee that the retirement age of the civil servants should be reviewed upward from 60 years to 65 years or 40 years in service, whichever one comes first. A delegate representing the youth at the conference, Charles Ibiang, on the other hand rejected the recommendation for upward review of the retirement age of the civil servants, arguing that the older ones should give way to the young ones to also make contribution to national development.

While opening the debate on the committee report before adjournment yesterday, Okeke said it was the recommendation of her committee that payment of pension, life insurance and severance pay for legislators, where they exist, should be cancelled in line with global best practices.

A Federal Government delegate at the conference, Chief Mike Ozekehoma, agreed with the recommendation of the committee on part-time legislature, saying "I want to agree with the committee that we don't need 360 members in the House of Representatives and 109 members of the Senate".

He said: "In America, they have 435 members in the House of Representatives and 100 Senators because in population they are 316 million people.

"Texas and California alone are bigger than the whole of Nigeria. So we don't necessarily have to imitate them. We need to have a leaner government. It is either we have a unicameral legislature or if it must be bicameral, then they have to sit on a part-time basis and be paid honorarium." When the deputy chairman

who presided over the meeting called on the delegates to vote on this, there was a unanimous agreement that the members of the legislative arm of government should not be given any severance allowances, pensions or compensation of any kind at the expiration of their tenure.

The agitation for political appointees to utilise the staff of their ministries where it becomes necessary as contained in Circular Ref. No. B63833/73 of January 3, 2000, was seen as appropriate.

It said: "While it is appreciated that the nature of Presidential system of Government necessitates the appointment of 'special advisers' and 'special assistants' to the president, the vice president, the governor and the deputy governor, its extension to ministers, commissioners and local government chairmen should be discontinued as a cost-saving measure."

To make for good governance, the Committee on Public Service has also recommended that the September deadline for presentation of an appropriation bill by the Executive to the National Assembly should be enshrined in the Constitution. The committee specifically recommended that Section 81 (1) of the 1999 Constitution should be amended to specify timeline for the submission and approval of the budget by the Executive and the Legislature respectively, such that budget implementation could commence on January 2 of every year.

In line with this recommendation, the committee said that the passage of the bill by the National Assembly should be not later than November 30 while the presidential assent should be

within 30 days.

It also observed that despite the separation of powers as obtainable in a presidential system of government, there was the need for harmonious working relationship between the Executive and Legislative Arms of Government in the overall interest of the nation.

The committee also recommended that the Secretary to the Government of the Federation, should be appointed from the pool of experienced and knowledgeable retired civil servants, adding that the appointment of the SGF should be based on managerial capacity and rich civil service experience.

This recommendation was also accepted without much ado, as other delegates argued that this would be appropriate.

A delegate on the platform of the National Council of Women Society, Dr. Patricia Ogbonnaya, said that most of the allegations against the personnel of the civil service being involved in fraudulent activities were mostly because of the political office holders who give arbitrary orders without recourse to due process.

She said this had been a challenge in the service, as even as a permanent secretary in her state, she had faced similar instructions to sign on documents that were not appropriate.

Aneni supported earlier comments by some other delegates that the Economic and Financial Crimes Commission (EFCC) and the Independent Corrupt Practices and Other Related Offences Commission (ICPC) were there and that what was required was for judicial reform to ensure speedy dispensation of justice.

Jonathan

Jonathan presents N322.6b NDDC budget to Senate

CONTINUED FROM PAGE 1

to forward the under listed ministerial nominees for consideration and Senate confirmation.

"Dr. Abdul Bulama, Yobe State, Dr. Stephen Oruh, Delta State, Mallam Ibrahim Shekarau, Kano State, Prince Adeyayo Adeyeye, Ekiti State. "It is my hope that this exercise will receive the usual kind expeditious consideration of the distinguished members of the Senate of the Federal Republic of Nigeria." The President also attached the curriculum vitae of each nominee in the letter. It was learnt that three out of the four ministerial nominees will fill the gap created by the exit of the former Minister of Niger Delta Development Commission (NDDC), Godsdoy Orubebe (Delta), the Minister of Police Affairs, Caleb Olublode (Ekiti), and

the Minister of state for Finance, Yerima Ngama (Yobe). Hadjia Jamilia Salik from Kano State was among the 12 ministerial nominees forwarded to the Senate for confirmation in January but she was not screened for the job.

However, Kwara and Anambra states are yet to get ministerial nominees to fill the slots of their states following the removal of Mallam Bolaji Abdulahi from Kwara State as Sports Minister in March this year and Stella Odua of Anambra State, who served as the Minister of Aviation. Besides, Jonathan yesterday presented before the Senate, a N322.600billion 2014 budget proposal for the Niger Delta Development Commission (NDDC) for consideration and approval. The figure represented 2.1 per cent increase on last year's budget of N315.085billion.

The proposed budget comprised personnel expenditure of N15.80billion. Others are recurrent expenditure of N10.186 billion, capital expenditure of N2.281billion as well as project development expenditure of N295.051 billion.

According to the president's letter, revenue for the proposed budget include a revenue brought forward of N23 billion, Federal Government's contribution by the president of N50 billion as well as the Federal Government's contribution of excess crude arrears of N50 billion.

Other sources are oil companies contributions of N130 billion, ecological fund of N57 billion, other internally generated income of N100 billion and unpaid arrears from 2012 approved budget of N125 billion.

'Coffee, alcohol do not reduce fertility'

CONTINUED FROM PAGE 2

groups around the world. All of them showed that lycopene improved sperm count and swimming speed, and reduced the number of abnormal sperm.

Ashok Agarwal, director of the Cleveland Clinic's Center for Reproductive Medicine, who led the study, said it was part of a general pattern showing lycopene benefited men's reproductive organs.

Other studies have shown the nutrient reduces diseases of the prostate, the gland, which makes sperm, and may slow down or even halt the progress of prostate cancer. His team has already begun a trial giving lycopene supplements to men with unexplained infertility. They expect to announce the results next year.

He said: "There is a need for more large trials to analyse the effects of lycopene on male infertility, and the studies must establish which patient groups would derive the greatest benefit from the therapy - for example, we would need to compare lycopene supplementation in infertile men with low versus normal, baseline sperm concentration."

Ashiru who is also an adjunct professor at the University of Illinois, Chicago, United States, said: "What I think is that we should be cautious of what we eat. Things like stockfish has high amount of mercury in it, it affects men and women and smoking of course. I find out that quite a lot of men now don't smoke but some of them take alcohol and you have to control it. Of course the last but not the least is infection that can affect the reproductive system."

What should people naturally do to boost sperm count? Ashiru said: "Vitamin is important. The use of multivitamins and vitamin C, which are antioxidants, are supposed to protect the system. Some of these vitamins contain some of these co-factors like zinc and selenium that are helpful in demobilizing these toxins from the body. Selenium will bound the heavy metal and make it pass through the urine."

According to another new study, exercise may boost a man's sperm count, and therefore may improve a couple's chances of conception. Meanwhile, two other stud-

ies being released at the meeting found that neither coffee nor alcohol affects a man's ability to conceive, contradicting concerns raised by earlier research.

In particular, men who lift weights or spend time working or exercising outdoors tended to have a higher-than-average sperm concentration in their semen, said study co-author Audrey Gaskins, a doctoral student at the Harvard School of Public Health, United States.

"Men engaging in exercise for seven hours or more per week, essentially one hour a day, had 48 percent higher concentrations than men who were engaging in less than one hour per week," Gaskins said.

The study was presented penultimate week at the joint meeting of the International Federation of Fertility Societies and the American Society for Reproductive Medicine, held in Boston.

"Even though caffeine and alcohol are generally considered a risk factor for decreased fertility, we saw no evidence of that," said co-author Dr. Jorge Chavarro, an assistant professor of nutrition and epidemiology at the Harvard School of Public Health.

The exercise study focused on the male partners of couples who sought treatment at the Massachusetts General Hospital Fertility Center between 2006 and 2012. Ultimately, 137 men provided semen samples and filled in questionnaires regarding their regular levels of physical activity.

"When we looked overall, we found that men who engaged in levels of moderate to vigorous activity had higher levels of sperm concentration," Gaskins said.

Further, the researchers found that particular types of pursuits boosted sperm counts more than others. "Outdoor activities and weightlifting seemed to be driving the association between moderate to vigorous activity and sperm concentration," Gaskins said.

Men who spent more than an hour and a half each week engaging in physical activity outdoors had a 42 percent higher sperm concentration than those who spent no time outdoors, she said.

Weightlifters who spent two or more hours a week pumping iron had a 25 percent increase in sperm count

compared to men who did not lift weights.

"Weightlifting has been shown to increase testosterone levels and improve insulin sensitivity," Gaskins said. "Both of those have been related to higher sperm concentrations."

Gaskins speculated that outdoor exposure to sunlight might boost fertility by increasing men's levels of vitamin D.

The researchers found that one form of outdoor exercise actually can decrease male fertility, however. Men who rode a bicycle for more than an hour and a half each week had 34 percent lower sperm concentrations than men who did not bike.

Pressure placed against the scrotum by a bike seat or the increased scrotal temperatures caused by such pressure are possible explanations for this decrease in fertility, Gaskins said.

The study did not find any difference in the quality of sperm or how well it traveled in the body related to exercise.

Although the studies found associations between exercise levels and sperm concentration, it did not prove a cause-and-effect relationship.

Two other studies assessing male fertility looked at the potential impact of alcohol or caffeine.

One study reviewed the alcohol and caffeine intake of 166 male infertility patients, and found no link with the men's sperm counts.

"We found that neither alcohol nor caffeine affected semen quality, which serves as a proxy for male fertility potential," Chavarro said.

A second study by French researchers also looked at caffeine intake, but focused on the possibility that caffeine could do harm to the quality of sperm as well as the quantity.

The study, which involved nearly 4,500 men, reviewed semen volume and sperm counts, and performed genetic analysis to see if caffeine caused damage to sperm DNA.

The researchers reported that caffeine intake overall did not have a detrimental effect on semen. In particular, caffeine did not seem to cause any significant damage to the DNA carried by the sperm.

Until now, research into the effects of caffeine and alcohol on male fertility has been very mixed, Chavarro said.

"There have been many pa-

pers suggesting that alcohol and caffeine may be deleterious to fertility," he said. "But there have been a few papers that say caffeine might help sperm motility, and helps sperm move faster with improved patterns."

Because the new research was presented at a medical meeting, all data and conclusions should be viewed as preliminary until published in a peer-reviewed journal.

Sperm count: How to boost it

1. Wear loose underwear - to make healthy sperm the testicles need to be below body temperature.
2. Eat food low in saturated fat.
3. Avoid smoking, drinking, using drugs and becoming obese.
4. Reduce exposures to industrial chemicals such as those used in making plastics - they can mimic the female hormone oestrogen countering male hormones.
5. Protect women in pregnancy - there is growing evidence that falling sperm counts may stem from effects in the womb.
6. Avoid anti-depressants - in rare cases they can cut sperm counts.

Indeed, the world's largest study of the quality and concentration of sperm had found that the reproductive health of the average male is in sharp decline.

Between 1989 and 2005, average sperm counts fell by a third in the study of 26,000 men, increasing their risk of infertility. A similar proportion also reduced the amount of healthy sperm.

The findings confirmed research over the past 20 years that has shown sperm counts declining in many countries across the world. Reasons ranging from tight underwear to toxins in the environment have been advanced to explain the fall, but still no definitive cause has been found.

The decline occurred progressively throughout the 17-year period, suggesting that it could be continuing.

The latest research was conducted in France but British experts say it has global implications. The scientists said the results constituted a "serious public health warning" and that the link with the environment "particularly needs to be determined".

The worldwide fall in sperm counts has been accompanied by a rise in testicular cancer - rates have doubled in the last 30 years - and in other male sexual disorders such as unde-

scended testes, which are indicative of a "worrying pattern", scientists say.

There is an urgent need to establish the causes so measures can be taken to prevent further damage, they add.

Richard Sharpe, professor of reproductive health at the University of Edinburgh and an international expert on toxins in the environment, said the study was "hugely impressive" and answered skeptics who doubted whether the global decline was real.

"Now, there can be little doubt that it is real, so it is a time for action. Something in our modern lifestyle, diet or environment is causing this and it is getting progressively worse. We still do not know which are the most important factors but the most likely are ... a high-fat diet and environmental chemical exposures."

Researchers from the Institut de Veille Sanitaire, St Maurice, used data from 126 fertility clinics in France that had collected semen samples from the male partners of women with blocked or missing fallopian tubes. The men, whose average age was 35, did

not have fertility problems of their own and were therefore considered representative of the general male population.

The results, reported in the journal *Human Reproduction*, showed the concentration of sperm per millilitre of semen declined progressively by 1.9 per cent a year throughout the 17 years - from 73.6 million sperm per millilitre in 1989 to 49.9 million/ml in 2005. The proportion of normally formed sperm also decreased by 33.4 per cent over the same period.

Although the average sperm count of the men was well above the threshold definition of male infertility - which is 15 million/ml - it was below the World Health Organisation threshold of 55 million/ml which is thought to lengthen the time to conceive. Other European studies have shown that one in five young men has a sperm count low enough to cause problems conceiving.

Combined with other social trends, such as delayed childbearing, which reduces female fertility, the decline in sperm counts could signal a crisis for couples hoping for a family.

TRUEFACT: WHO HE HEALS

Jesus got out of the boat, and when he saw the large crowd, his heart was filled with pity for them, and he healed their sick. [Matthew 14:14..... Good-News Translation]. Email: morojurere@yahoo.com

MEET WITH CARDIFF UNIVERSITY

Cardiff University is one of the top 20 Universities in the UK and a member of the elite "Ivy League" Russell Universities.

A degree from Cardiff University offers excellent career prospects with 94% of students in employment or further studies 6 months after leaving.

Scholarships available at Foundation, Undergraduate and PhD Level

Mr Joshua Fairweather

will be in Lagos to interview students and make on the spot offers.

Come with all your academic credentials

Date: Tue. 10th June 2014

Time: 8:30 - 11:30am

HIGHWAY CONSULTS

Suit 21, Divine Grace Mall, 36 Ajiran Road Agungi, Lekki Lagos.

For Enquiries call: 08052734947
Or Email: info@highwayconsults.com

ECOWAS Tollsatsler ved eksport fra Norge

FISH, FRESH OR CHILLED, EXCLUDING FISH FILLETS AND OTHER FISH MEAT OF HEADING 0304:

- Herrings (*Clupea harengus*, *Clupea pallasii*), excluding livers and roes

0302 4000 00

Benin 10 %
Burkina Faso 10 %
Elfenbenskysten 10 %
Gambia -
Ghana 5 % (0302 4100 00)
Guinea -
Guinea-Bissau 10 %
Kapp Verde 20 % (samme tollsats for alle ECOWAS stater)
Liberia Prohibited
Mali 10 %
Niger 10 %
Nigeria 10 %
Senegal 10 %
Sierra Leone -
Togo 10 %

FISH, FROZEN, EXCLUDING FISH FILLETS AND OTHER FISH MEAT OF HEADING 0304:

-- Herrings (*Clupea harengus*, *Clupea pallasii*)

0303 5100 00

Benin 10 %
Burkina Faso 10 %
Elfenbenskysten 10 %
Gambia -
Ghana 5 %
Guinea -
Guinea-Bissau 10 %
Kapp Verde 20 % (samme tollsats for alle ECOWAS stater)
Liberia 0 % (0303 5000 00)
Mali 10 %
Niger 10 %
Nigeria 10 %
Senegal 10 %
Sierra Leone -
Togo 10 %

FISH, DRIED, SALTED OR IN BRINE; SMOKED FISH, WHETHER OR NOT COOKED BEFORE OR DURING THE SMOKING PROCESS; FLOURS, MEALS AND PELLETS OF FISH FIT FOR HUMAN CONSUMPTION:

- Flours, meals and pellets of fish fit for human consumption

0305 1000 00

Benin 10 %
Burkina Faso 10 %
Elfenbenskysten 10 %
Gambia -
Ghana 5 %
Guinea -
Guinea-Bissau 10 %
Kapp Verde 20 % (samme tollsats for alle ECOWAS stater)
Liberia 0 %
Mali 10 %
Niger 10 %
Nigeria 10 %
Senegal 10 %
Sierra Leone -
Togo 10 %

- Dried fish, whether or not salted but not smoked

0305 5100 00

-- Cod (Gadus morhua, Gadus ogac, Gadus macrocephalus)

Benin 20 %
Burkina Faso 20 %
Elfenbenskysten 20 %
Gambia -
Ghana 5 %
Guinea -
Guinea-Bissau 20 %
Kapp Verde 20 % (samme tollsats for alle ECOWAS stater)
Liberia 0 %
Mali 20 %
Niger 20 %
Nigeria 20 % (0305 5900 53) –fisk
Nigeria 10 % (0305 5900 52) –hoder
Senegal 20 %
Sierra Leone -
Togo 20 %

0305 5900 00

-- Other (including saithe)

Benin 20 %
Burkina Faso 20 %
Elfenbenskysten 20 %
Gambia -
Ghana 5 %
Guinea -
Guinea-Bissau 20 %
Kapp Verde 20 % (samme tollsats for alle ECOWAS stater)
Liberia 0 %
Mali 20 %
Niger 20 %
Nigeria 20 % (0305 5900 59) –fisk
Nigeria 10 % (0305 5900 54) –hoder
Senegal 20 %
Sierra Leone -
Togo 20 %

(-) = data ikke tilgjengelig

Nærings- og fiskeridepartementet
postmottak@nfd.dep.no

Oslo, 12.11.14

Behov for nye handelsavtaler - EFTA

Sjømatnæringa har svært god nytte av dei frihandelsavtalene som er inngått gjennom EFTA og bilateralt frå norsk side. Sjømat er framleis eit relativt beskytta vareområde i verdshandelen og næringa møter difor framleis toll og andre hindringar i handelen.

Gjennom EFTA er det forhandla fram avtaler med land på ulike kontinent, som er til stor verdi for sjømatnæringa. Vi meiner at dei prioriteringane som har vore gjort av nye partnerland er fornuftige, basert både på handelsinteresser, realisme og forventat resultat.

Vi er gjennom møter og anna kontakt orientert om at ein både i Noreg og EFTA ser behov for å rette større innsats også mot afrikanske land. Dette er ei utvikling FHL tidlegare har gitt støtte til. Noreg har ein lang og tradisjonsrik handel med land i Sentral- og Vest-Afrika: Nigeria, Angola, Kongo og Kongo Brazzaville. I 2013 eksporterte vi sjømat for 835 mill. kroner til desse landa. Ved utgangen av oktober 2014 er eksportverdien 1,2 mrd kroner. I tillegg er Egypt og Sør-Afrika viktige marknader for norsk sjømat.

Fleire afrikanske land har hatt ein sterk økonomisk vekst siste åra. I takt med dette ser vi ein auka etterspurnad etter norsk sjømat. Afrikanske land vert difor stadig viktigare for norske eksportørar. I 2014 utgjør Afrika rundt 17 % av den samla verdien av norsk eksport av klippfisk.

I ein studie frå Nofima (2013) vert det peika på to sentrale faktorar som gjer den afrikanske marknaden viktig for norsk sjømatnæring. For det første vert det etterpurd små fisk som det ofte er låg etterspurnad etter i andre marknader. Eit anna særtrekk ved Afrika er at fleire marknader der kan ta unna vesentlege volum når prisane vert låge nok, noko den tidvise høge eksporten av frosen sild og makrell til Nigeria er eit godt døme på.

Felles for Nigeria, Angola, Kongo og Kongo Brazzaville er at dei har relativt høge tollsatsar og andre hindringar på produkt som er viktige for oss. Vi ser tollsatsar på opp til 30 prosent for t.d. klippfisk til Angola. Den største utfordringa no verkar å vere på Nigeria, der det i 2014 har oppstått vesentlege utfordringar i handelen med sjømat. Det har tidvis vore importstopp for frosne produkt, og importen har vore regulert av kvoter. Også handelen med tørrfisk har vore ramma, men den verkar no å vere meir skjerma frå tiltak. Det har, som departementet er vel kjend med vore vanskeleg å få formell informasjon om kva tiltak som er innført frå nigeriansk side, og

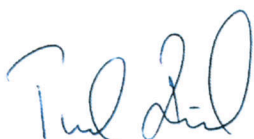
kva produkt som er omfatta av tiltaka. Etter det vi kjenner til vart det for første halvår 2014 innført ein importkvote for fryst pelagisk fisk på mellom 220 000 og 400 000 tonn. Vi har ikkje klart å få oversikt over kva kvantum som eventuelt er sett for andre halvår. Etter det vi har fått kjennskap til er det eit nytt importregimet i Nigeria under utvikling, og det er uklart korleis dette vil slå ut for utviklinga av Nigeria som marknad for norske eksportørar.

Nigeria er pr i dag den største marknaden for norsk sjømat av dei nemnde landa. Nigeria er ei stormakt i Afrika, og representerer den største økonomien på kontinentet og har eit folketal på 174 millionar. Nigerianske styresmakter har, som svar på dei aukande importrestriksjonane forklart dette med at dei ønskjer ei omlegging av importregimet for fisk for å stimulere til større grad av eigenproduksjon. Nigeria har ei lang kystlinje og har gode føresetnader for fiskeoppdrett, i følge nigerianske styresmakter. I samtalar mellom norske og nigerianske styresmakter er vi informert om at det har kome fram at Nigeria ønskjer å redusere gapet mellom fiskeforbruket som overslagsvis er på 1,8 millionar tonn og den innanlandske produksjonen på rundt 700 000 tonn. Noreg har ein betydeleg kompetanse på oppdrett, både innanfor biologi, teknologi og kunnskap. I eit tettare samarbeid mellom EFTA/Noreg og Nigeria bør det vere grunnlag for at ein også vurderer eventuell bistand på dette området.

Det er grunn til å tru at etterspørselen etter sjømat vil vekse i takt med den økonomiske utviklinga, og at dette vil opne for ytterlegare auke i eksporten av norsk sjømat til det afrikanske kontinentet. Vi veit også at det er store fordelar knytt til gode handelsavtaler, og at dette kan gje eit fortrinn i marknaden. Eit godt døme på dette er den posisjonen norsk laks har fått i Sør-Afrika. I ein situasjon der vi har 0 toll, medan viktige konkurrentar som EU og Chile møter 25 pst toll har vi gjennom EFTA store konkurransefortrinn i marknaden og er no marknadsleiande.

FHL vil be om at Nærings- og fiskeridepartementet framover gir svært høg prioritet til det afrikanske markanden i arbeidet med handelsavtaler. Norsk sjømat har store utfordringar i mange viktige marknader, som Russland, Kina, Ukraina m.m. og det er viktig at næringa kan arbeide mot fleire marknader samstundes.

Med helsing
Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening

Trond Davidsen
Ass. direktør

Kristin Alnes
fagsjef industri

NOTAT

Til: Ambassadør Rolf Ree, ambassaden i Abuja

Fra: Dag Eivind Opstad

Dato: 9.9.2014

Kopi: Prosjektleder, professor Terje Vassdal,
Adm.dir Terje Martinussen, Sjømatrådet.
Ambassaderåd Tor Øivind Tanum.

Nigerias importreguleringer av sjømat

Dette notatet er utformet som et bakgrunnsnotat for ambassadens arbeid med å fremme norske interesser i forbindelse med pågående endringer av importregimet for fisk i Nigeria.

I møter i Abuja primo juni d.å. med fiskeridirektør Foluke Areola, ble de pågående endringer av importregimet drøftet. I møtet, hvor også ambassaderåd Tanum deltok, og i middag der vi begge deltok, opplyste fiskeridirektøren at det nye importregimet var under utvikling, nye «guidelines» var under utarbeidelse og at de ville være klar for 1. halvår tok til; dvs. 1. juli.

Vi har sendt mailer til fiskeridirektøren og bedt om å få tilsendt de nye «guidelines». Mailene har blitt besvar, men hun har ikke besvart dette konkrete spørsmålet. Men kollega Øyvind Edman Mikalsen fikk telefonisk kontakt med henne onsdag 3. september. Hun opplyste da at de ikke hadde oversikt over mye kvote som ble gitt ut 1. halvår, hvor mye som er importert eller hvor mye som er gitt av kvoter i 2. halvår. I telefonsamtalen spurte vi ikke etter guidelines, da vi vet at disse ikke er ferdigstilte, og vi ønsker å opprettholde god dialog med fiskeridirektøren for senere kontakt.

Fra kilder jeg anser som gode, har vi mottatt vedlagt «Nigeria: draft proposed new guidelines on fish importation – not for further circulation». Ingen aktører vi har snakket med kjenner til disse «draft guidelines», og vi har heller ikke distribuert de (foreløpig) til norske aktører. (1)

Merknad - generelt

Guidelines sier ikke om hvor stort volum som det totalt tillates importert. Det er en alvorlig svakhet. Det er ikke kjent at volumtall kommuniseres på annen måte fra departementet. Mangel på slik informasjon skaper betydelig usikkerhet og spekulasjoner i markedet.

I samtaler med aktører i markedet, hevdes det at om lag 250.000 til 300.000 tonn ble importert i 1. halvår i år. Videre vet vi at det var betydelige lager i Nigeria før importreguleringene trådte i kraft. For 2. halvår hevder EU-kilder i Abuja at importkvoten er doblet fra 1. halvår.

Hovedproblemet er at ingen vet med sikkerhet hvor mye som tillates importert. Manglende

informasjon skaper usikkerhet og skader handelen.

Se 1) i guidelines:

Det skrives at import skal begrenses til «pelagic fish (Mackeral, Sardine and H/Mackeral herring, Stockfish/Stockfish Head)»

- Vi forstår formuleringen slik at disse artene tillates importert. Det kan bety at arter som ikke er nevnt, ikke tillates importert.
- Men aktører i markedet vi har snakket sier dette helt sikkert er feil. De hevder at:
 - Kolmule og sardinella inngår i importkvoten.
 - Våre kilder sier også at tørrfisk tillates importert og ikke inngår i kvoten.
- Andre hvitfiskarter (frossen, saltfisk, klippfisk) omtales ikke
 - Dette er viktige produkter med antatt betydelig potensiale.
 - Det vil være verdifullt å få bekreftet at hvitfisk tillates importert og ikke omfattes av ordningen med importkvoter.
- Vi registrerer at crocker, som det var gitt åpning for tidligere, ikke har kommet med.
- Vi registrerer at tørrfisk defineres som pelagisk fisk, noe det normalt ikke gjøres.

Se 2) i guidelines:

Vi forstår formuleringen i første avsnitt slik at all importert oppdrettsfisk forbys. Men i neste avsnitt brukes betegnelsen «cultured fish is strictly regulated». Kan det bety at det er en viss åpning for våre oppdrettsarter (laks/ørret)? Det kommer inn noe laks til Nigeria via bl.a. en Sørafrikansk supermarkedkjede.

På sikt vil Norge ha sterke interesser i åpen markedsadgang for laks/ørret.

Se 3) i guidelines:

I møte med fiskeridirektøren ble det vist til praksis i andre land, der myndigheter i importørlandet utfører inspeksjon hos leverandørbedrifter. Nigeria innfører dette nå. Det presiseres at kostnadene skal dekkes av importøren. Mest sannsynlig vanskelig å argumentere mot, da andre land har slik praksis (jf. Russland).

Oppsummert:

Det ville vært meget tjenlig om vi kunne ha fått bekreftet følgende:

- Oppdrettsfisk:
 - Total importforbud for alle arter som kan oppdrettes i Nigeria
 - Ørret og laks tillates importert
- Pelagisk fisk
 - Omfattes av en importkvoteordning
 - Alle våre pelagisk arter omfattes av ordningen:
Sild, makrell, lodde og kolmule (kolmule beskrives som pelagisk med er biologisk sett en hvitfisk)

- Hvitfisk/skalldyr (i alle produksformer; fersk/frossen/salta/tørka)
 - Omfattes ikke av import reguleringer

Videre er det viktig å få kommunisert på egnet måte at:

- Norsk fiskerinæring har et sterkt behov for bedre informasjon om hva som faktisk gjøres av beslutninger på myndighetsnivå i Nigeria (primært kvoter)

Norsk fiskerinæring ønsker størst mulig fri adgang for sine fiskeprodukter. Et vesentlig argument i så henseende at ingen av våre produkter av hvitfisk eller oppdrett, konkurrerer direkte med Nigerias egen fangst eller oppdrettet fisk.

Ecowas

I møte med Ecowas i juni, se vedlagt referat, ble det opplyst at det innføres et en felles importtariff fra januar 2015. (2)

Disse opplysningene er ikke registrert av Sjømatrådet, og heller ikke bekreftet/avkreftet fra annet hold.

Det er viktig å få disse opplysningene sjekket ut og evt. verifisert.

Vedlagt følger en oversikt utarbeidet av Sjømatrådet over tollsatsene for sentrale norsk fiskeslag til de 15 medlemsstatene i Ecowas. Vi ser bl.a. at tollsatser for tørkede torskehoder for doblet tollsatsene fra 10 % til 20 %. (3)

Kopi av dette notatet avgis;

- Sjømatrådet ved adm. dir. som bestemmer hvordan denne saken evt. rapporteres inn til Nærings- og fiskeridepartementet og om/hvordan næringsorganisasjonene informeres.
- Prosjektleder som er ansvarlig for rapportering til styringsgruppen
- Ambassaderåd Tanum

Trenger du mer informasjon, og jeg kan bistå, må du gjerne ta kontakt.

Dersom du har anbefalinger/anmodninger om hva vi evt. kan bidra med i saken, hører vi gjerne fra deg.

Dag Eivind Opstad

Nigeria: draft proposed new guidelines on fish importation — not for further circulation

The Federal Government through the Federal Department of Fisheries is aggressively promoting local fish production through aquaculture and artisanal fisheries.

Each fish importing company shall not exceed her allocated quantity. Any company that exceeds her allocated quantity would not be issued with another letter of clearance while her licence will be revoked.

1) Importation shall be limited to pelagic fish (Mackerel, Sardine and H/Mackerel herring, Stockfish/Stockfish Head).

Fish importers as a mark of commitment to Government policy of increasing local fish production are encouraged to embark on fish farming and other local fish enterprises.

2) { Any imported farmed fish (frozen, smoked and products) would be destroyed at the expense of the importer and fines paid at N1 per kg to Federal Government, subject to review.
In order to encourage and protect local fish production, importation of all farmed fish and smoked cultured fish is strictly being regulated.

Fish importation shall henceforth be monitored by Federal Department of Fisheries, the Nigerian Customs, Inspection Agencies Nigerian Agricultural Quarantine Services and other relevant Government Agencies.

Late application for fishing licence shall no longer be accepted; companies must submit their application as when at due.

Copies of Letters of Clearance given to any importing company would be sent to Customs, CBN, NAQS, applicants banks, the destination Inspection Agencies/Authorities and other relevant agencies indicating the allocated quantity granted to the company.

Renewal of Letters of Clearance shall be subject to evidence of development of the aquaculture industry and the utilization of the previous letter.

Issuance of Clearance Letter shall be bi-annual is 1st January – 30th June and 1st July – 31st December;

Clearance Letter is not a substitute for Distant Water Fishing Licence Category 'C'.

ALLOCATED QUANTITY

Allocated quantity is not transferable.

All import must be in the name of the company to which allocated quantity is allotted.

Failure to utilize allocated quantity in the first half year to 80% of allotted quantity will be rolled over to 2nd half year.

All companies must nominate a major bank and two others which will be concurrently notified of allocated quote to ensure allocation of foreign exchange is not duplicated neither exceeded.

Cost of Laboratory tests and analyses would be charged by the certified Nigerian Fisheries Laboratory.

3) There shall be periodic inspection visits to the various Countries of Origin by FDF. The cost shall be borne by the importers.

All payments for fishing licences must be by current Bank Drafts.

The use of export Grant for Fish importation will henceforth be discouraged through written notices to the Central Bank of Nigeria and other appropriate Agencies.

PROCEDURE FOR THE ISSUANCE OF LICENCE FOR FISH IMPORTATION

The following documents should be submitted along with the applications;

Completed Vessel Data Form and Form A

Approved (Exchange Control) Form M

Proforma Invoice which should contain the Price, Quantity and the Type of fish (freight)

Specification of the Vessel from the Owner/Agent

Evidence of the right to use the Vessel – this should be a Bill of Lading.

Radiation and Toxic – Free Certificate issued by the internationally – recognized authorities of the Country of Origin.

Health certificate from the Competent Authority from the country of import in the importing country.

Certificate by the Pre-shipment agencies that the import fish has not stayed in the cold-room for more than 6 months from the time it was caught to the time of shipment

Where a Vessel is carrying fish for more than one importer, (shared vessel) each consignment must obtain a licence in respect of his/her consignment

All supporting documents should bear the proforma number and the approved Form M number in respect of the shipment

The name, contact and residential address of the consignee should be clearly labelled with a registered seal in tamper-free and waterproof. The label on the seal should carry the species, quantity of the fish and the destination it is going.

Rendition of monthly landing data in the appropriate statistical landing data form is a pre-requisite for obtaining a licence renewal. Nil returns where there is no shipment.

Catch Certificate should be attached from the country fish is being imported

All application must indicated the Expected Time of Arrival (ETA).

All supporting documents must be duly signed by the appropriate authority. Original of all documents must be sighted before application could be processed.

- ENDS

Dette dokumentet ble overlevert fra Folkehelse
til min hilde i siste halvdel av august

DEO

Møter avholdt i Nigeria og Ghana – juni 2014

Store importører	Contact details	Avtale/TID	Sted
Stallion Group of Companies v/Prakash Aildasani, Managing Director (Premium Seafood, Onwards Fishery, Popular Foods, Stallion Seafood) Mr. Sumit Mob: +234-7037678307 E-post: sumit@stalliongroup.com	Tel: +234-1-8521000, 8521001, Mob.: + 234-1-8523333, 8033051383 Fax: +234-1-2617737 Epost: prakasha@stalliongroup.com	Møtet avholdt mandag 16.6 med Mr Sumit	223/225, Apapa Road Iganmu, Lagos
Seafood Products Ltd/Bharat Ventures LTD/Triton v/Barry Jhoseph Seafood Accra, Ghana Muhammadu Muzzammil S Country Manager, Ghana Mobile no - +233267293347	Tel: +234 (1) 7940910 Mob: +234 (1) 7757 694/803 4560 221 Epost: barry@seafoodng.com	I India, skaffet kontakt i Accra.	Apapa Oshodi Expressway Ijesha-Tedo P.O.Box 74675 Victoria Island, Lagos, Nigeria
Primlaks v/Ravi Hemnani, MD Paramount Frozen Food LTD	Tel: +234 (1) 7760755 Mob: +234 (1) 7602277	Avholdt	Plot 5, Block E, Amuwo Odofin Industrial Layout, Badagry Road, Opposite Suru Bus-Stop, Apapa. Lagos
Unique Concerns (GH) LTD Muhammadu Muzzammil S Country manager	Tel: +233- 303208017/303212331/ Mob: +233267293347	Møtet avholdt 19.6	Conafic Cold Store AFKO Junction Opp. Shell fuel Station Fishing Harbour Tema-Ghana
Mindre importører/Distributører	Contact details	Avtale/Tid	Sted
Banarly/OLOKUN (PISCES) Ltd, Ada Deepak Patnaik (Teknisk ansvarlig..?) E-mail: patnaik@banarly.com Post Adresse: P.O Box 1125, Ebute-Metta, Lagos.	unifish@banarly.com Tel: +234-8025303939 +234-1-5802876 (fax) +234-1-7730233, 7612676 +2348025302330	Besøkt 12.6	Plot C, Oba Ganiyu Adesanya Way Otto, Ebute-Metta, Lagos Nigeria
Unifish Nigeria Ltd NIGERIA (Banarly Group) Owner of Unifish Nigeria LTD Seshu Donepothi			BELGIUM: Benitra BVBA President Kennedypark 7d 8500 Kortrijk

Megito Foods

Mrs Meg Udoh

TEL: 08023004612, 01-4723995
Epost:
megitofoods@yahoo.comMøtet
avholdt 9.612, Salami Saibu Street,
Palm groove, Lagos**Jesuslovers Company Ltd**

James Nnaka

Kontakt via Erling Falck i Sagafisk.
Import av fiskehoder og hel tørrfisk,
mest fra Island.Email:
chimaproduct@yahoo.com
Mob: +2348033315108Møtet
avholdt 14.6
i ABA

ABA

Singe Obi Group

George C. Obi

Group Managing Director

Charocks Enterprises

Grace Okenwa

Tel: +234-7065139843
george.obi@singeobigrou
p.comMøtet
avholdt 13.6
i LagosNo.2 Eziukwu Road
Abia State, NigeriaTel: +234 (0)
8029075952, 01-
2127971Møtet
avholdt 10.614, Opanuga street,
Off Adebayo StreetEpost:
charoks@yahoo.com**HORECA****Contact Details****Avtale/Tid Sted****Raddison Hotel**

F&B Manager Tarek Chawki

E-post:

tarek.chawki@radissonblu.com

Mob: +234-8086634108

Executive Chef: Jhon Welton

E-post:
jhon.welton@radissonblu.com
Mob: +234-7086293399Møtet
avholdt 16.6IA Ozumba Mbadiwe Av,
Victoria Islan, Lagos.**Fishfarming****Contact Details****Avtale/Tid Sted****Unifish Nigeria Ltd NIGERIA**

(Banarly Group)

Owner of Unifish Nigeria LTD

Seshu Donepothi

+2348085552920

Møtet
avholdt 12.6Plot C, Oba Ganiyu
Adesanya Way - Otto,
Ebute-Metta, Lagos
- Nigeria**TEMITAYO FARMS LTD**Chief Akingbolagun
Tel: +234-8075799446Møtet
kansellert
pga av
regn/trafikk3, Bola Sonoiki Avenue,
Ogudu G.R.A, Kosofe,
Lagos,
157 Ogudu/Ojota rd
(besideSkye Bank)**OBASANJO FARMS**

Dr. OMOIKE (se Bells University)

Seun Obasanjo

Tel: +234-(0)8062099220/
+234-(0)8143245676
+234 (0)8033112981

Møte 12.06.

OTA
Radisson - Lagos

Bank**Zenith Bank PLC**

Executive Director: Sola Oladipor
 Tel: +234-1-2788000, 2928000,
 2921036, 2921037, 2781036,
 2781037
 Mob:+234-8023386917,
 (0)7040000017, (0) 7040000069
 E-Mail:
 sola.oladipo@zenithbank.com

Contact Details

Dr. Joan Dim-Nwanedo
 Assistant General Manager
 Tel: +234-1-2781277
 Mob: +2348023160852
 E-mail: joan.dim-
 nwanedo@zenithbank.com

Avtale/Tid Sted

Møtet
 avholdt
 11.6

Zenith Heights
 Plot 87, Ajose
 Adeogun St.
 P.O Box 75315
 Victoria Island, Lagos

Advokatfirma**Gbenga Biobaku & Co**

Gbenga Biobaku
 Laolu Ajala
 Senior Associate

Contact Details

Tel: +2348990764/65
 Mob: +2348033509298
 Email: gbengabiobaku@gbc-
 law.com
 Email: laduajala@gbc-law.com

Avtale/Tid Sted

Møtet
 avholdt
 12.6

11 Babafemi Osoba
 Crescent
 Off Admiralty Road,
 Lekki Phase 1
 P.O Box 72250
 Victoria Island, Lagos

Organisasjoner

Nigeria Trawlers Owners Association
 (NITOA)

President: Mr Owero

Visepresident: Vincent Amire

Tlf: +234- 8038199097

(0)80116755740, (0)8138249497

Executive Sec: Tel:

08060325385/08027748469

foluarom@yahoo.com

Information Officer: Manny Phillipson

AFISUN – Association of Fish Suppliers of
 Nigeria

President: Engr. Ginger Mba

National Union of Seafoods Dealers
 (NUFAS)

Catfish Farmers Association of Nigeria
 (CAFAN)

Chief Akingbolagun

Tel: +234-8075799446

President: Dr. Galadima

08038356935

Fedagro: 08060105083

Contact Details

P.O Box 1370, Apapa-
 Lagos

Mr. Joseph Owero
 +234-803-3010379

overo@banarly.com

2nd Vice President:

General Aromere

Mob: +234-8033154900

amire@clicktgi.net

Amos Iwary,

amos_iwary@yahoo.com

Cel. 08033259798.

Avtale/Tid Sted

15.6
 Møtet
 kansellert
 pga av regn

Lagos

Ask for :
 ORC Fishing Co
 NPA Kirikiri Lighter
 terminal (KLT) Phase
 2 off Berger Cement
 towards Kirikiri
 Town, Lagos.

Møtet
 avholdt 10.6

Nei

Ute av byen

Cafan Secretariat, 3
 Bola Soinoiki Avenue,
 off Ramat, Crescent
 Ogudu GRA, Ojota,
 Lagos

Media	Contact Details	Avtale/Tid	Sted
Newspond magazine med Mr King Ekwegh		Skypeintervju avholdt den 18.5	
Utdanning	Contact Details	Avtale/Tid	Sted
Lagos State University Fish Expert & Lecturer: Dr. Tosin Olarinmoye Dr. Olusegun O. Whenu	pisxs22@gmail.com, oluwatosin.olarinmoye@lasu.edu.ng +234 (0)8074009529 +234 (0)8023511940 Tel: +2348062099220	Møtet avholdt 12.6	Faculty of Science, Lasu – Badagry Expressway, Ojo, Lagos.
Bell University Dr. Omoike Augustin Dr. Fiun		Kansellert pga trafikk	OTA, beside winner church
Myndighet	Svar på henv.	Avtale/Tid	Sted
Royal Norwegian Embassy Ambassador Mr Rolf Ree, Deputy Head of Mission, Mr Jan Erik Rasmussen, Political and Economic Affairs, Mr Tor Øyvind Tanum , Petroleum and Commercial Affairs, Mr Asgeir Steindal, Regional Affairs and Niger Republic	Tel: (+234) 9-3149127/8/9 Mob: (+234) 8025014844 emb.abuja@mfa.no tot@mfa.no	5-6.6. "Vert" under opphold i Abuja	54, T.Y. Danjuma Street, Asokoro, Abuja, Nigeria
Federal Ministry of Agriculture and Rural Development Departement of Fisheries Mrs Areola, Foluke O. Acting Director of Fisheries	Prev: Adeyemi tel: +234-7032902444 +234 9 314 4665 +234-8059608259 +234-803205882 E-mail: areola.f@fnard.gov.ng areola@yahoo.com foareola@gmail.com	Møtet avholdt 5.6 + middag 6.6	Federal Departement of FGiseries FCDA Complex Area 11, Garki, Abuja
ECOWAS EXECUTIVE SECRETARIAT Acting Director of Trade, ECOWAS Dr. Gbenga OBIDEYI Mobile: 08035976007 gbengaobidvd@yahoo.com	Tel: (234) (9) 31 47 647-9, Fax : (234) (9) 31 43 005, 31 47 646 info@ecowas.int	Møtet avholdt 5.6	60, Yakubu Gowon Crescent, Asokoro District P.M.B. 401 Abuja, Nigeria

Embassy of Ireland
Aoife Ni Fhearghail
Deputy Head of Mission

Tel: +234-94620611
Mob: +2348036650069
E-mail:
aoife.nifhearghail@dfa.ie

Møtet
avholdt 6.6

11 Negro Crescent
Maitama District
Abuja, Nigeria

National Bureau of Statistics
Information Desk
Sunday J. Ichedi Head, Public
Affairs & International Relations
Unit
Leo Sanni Statistical Information
Officer Phone:
+2348033865388 Email:
leosanni@nigerianstat.gov.ng

Phone: +2348037051701
Email:
sjichedi@nigerianstat.gov.ng

Møtet
avholdt 5.6

Headquarters Office
Address
Plot 762,
Independence
Avenue, Central
Business
District, FCT, Abuja

Norske i Nigeria

Tor Nygård, leder lokal malingsproducent
Jon Bakken, Statoil
Knut Ulvmoen, Dangote

Svar på henv.

-

Avtale/Tid Sted

Avholdt
Avholdt
Avholdt

Agenter ellers.

Stig Bredeesen
Stigfish AS

Svar på henv.

smb@marsea.co.uk

Avtale/Tid Sted

JA- Telefon
samtale den
19.5.2014

Brendøyvegen 12,
6900 Florø

J.Marr (Seafoods) Ltd

J.Marr (Seafoods)
Ltd Livingstone
Road, Hessle, East
Yorkshire, HU13 0EE,
England

Simon H. Punjabi MD
Punjabi and sons Ltd

+44 (0) 208939001
+44 (0) 7768 110946

JA- Skype
samtale den
14.5.2014

Fitzalan House, 2 floor,
70, High Street,
Ewell, Surrey KT17
1RQ. UK